

TALVISOTA KUHMOSSA



III/KTR 9 SOTAPÄIVÄKIRJA KUHMON RINTAMALTA

Alkuperäisestä sotapäiväkirjasta luettavaan muotoon muokannut

Matti Halonen 2015

P 3549**III/KTR 9****SOTAPÄIVÄKIRJA****13.10.1939 – 4.2.1940**

- 13.10.1939 Alkoi kertausharjoitusyksiköiden "Ras'in", "Rep'in", "Rit'in", "Rul'in" ja "Rok'in". muodostaminen. Päivän kuluessa saapui etupäässä Kemin kaupungista kotoisin olevia reserviläisiä.
- 14.10.1940 Jatkuu reserviläisten ilmoittautuminen.
- 15.10.1939 Saapui reserviläisiä pääasiassa Kemin maalaiskunnasta ja Tervolan pitäjistä junassa asianomaisine johtajineen. Miesten käyttäytyminen oli hyvä, tahallisia saapumisesta myöhästymisiä ei ollut. Int-varustusta ja aseistusta ei voitu jakaa miehille niiden puutteen vuoksi. Miesten omat siviilivarusteet olivat yleensä sotilaskäyttöön sopimattomat, josta syystä, kun varusteita ei ollut jaettavaksi, oli eräiden miesten taholta murinaa. Miesten taistelukunto varusteiden puutteen vuoksi oli heikko. Majoitus ja ruoka olivat hyvät. Mieliä oli yleensä hyvä.
Samaan aikaan reserviläisten saapumisen kanssa luovutettiin eri yksiköille yhteensä 171 hevosta.
Yleensä yksiköiden muodostaminen tapahtui suoritus käskyjen mukaisesti lukuun ottamatta varusteiden ja aseistuksen saantia.
- 17.10.1939 Muutti "Rul" Kariharan koululta Pajusaaren koululle.
- 28.10.1939 Lomautettiin noin 71 % reserviläisistä ja noin 70 % hevosista varusteiden ja taisteluvälineiden puutteen vuoksi, sekä maaseudulla ja kaupungissa vallitsevan työvoiman puutteen helpottamiseksi.

Muutti "Rul" Pajusaaren koululta takaisin Karihaaran koululle.
- 22.11.1939 Patteristoupseeri, (pstoups) KHDE:n upseerin kanssa lähti suorittamaan tiedustelua mahdollisen tulevaisuuden toiminta-alueeksi tulevaan maastoon. Sää sateinen ja pilvinen.
- 23.11.1940 Terveystilanne on ollut jatkuvasti hyvä sateisesta säästä huolimatta. Sää sateinen, tiet ovat joko kuraiset tai hyvin liukkaat jäätiköiden johdosta.
- 24.11.1940 Saatiin materiaalivarikolta 524 kivääriä, joten kiväärivarustus yksiköillä on nyt täydellinen. Int-varustus on vielä puutteellinen.
- 09.30 Jaettu talviajoneuvot ja talvivaljaat yksiköille ja samalla aloitettiin varustautuminen talvitoimintaan. Kesäajoneuvojen käyttö jatkuu edelleen.

	20.00	Patteristoupseeri palasi 22.11.1939 klo 10.10 alkaneelta tiedusteluretkeltään autolla. Sää on pilvinen ja tuulinen. Tiet ja maasto on melkein sula.
25.11.1939		Sää on pilvinen ja tuulinen. Maa alkoi jäätyä. Iltapäivällä lumipyryä.
26.11.1939		Sää pilvinen ja tuulinen. Voimakas lumipyry.
27.11.1939		Sää pilvinen ja tuulinen. Iltapäivällä lumipyryä.
28.11.1939		Valovirran saanti oli keskeytyksissä klo 09.00 saakka. Katkos johtui voimakkaasta lumipyrystä.
	21.40	Kuultiin radiosta, että Neuvosto-Venäjä on sanonut irti hyökkäämättömyyssopimuksen. Samalla huomattiin, että miesten mieliala oli edelleen hyvä ja päättäväinen.
29.11.1939		Sää pilvinen ja tyyni, suojasää. "Rep" ja "Rit" muuttivat Karihaarasta Pajusaareen.
30.11.1939	03.05	Saapui KHDE:stä puhelinkäsky reserviläisten lomien peruuttamisesta.
	06.07	Tähän mennessä annettu kaikille muille aluevalvojille käsky reserviläisten lomien peruuttamisesta, paitsi Ranuan, Alatornion ja Kemian kaupungin aluevalvojat. Ranua ja Alatornio eivät vastanneet puhelinhälytykseen.
	09.10	Saapui "Los'ista" käsky hevosten lomien peruttamisesta, jonka johdosta ryhdyttiin heti toimenpiteisiin.
	10.00	Suoritettiin loppuun reserviläisten lomalta pois kutsuminen.
	22.10	Annettiin ilmahälytys. Asetettiin it-elimet.
	22.55	Ilmavaara ohi. Vihollinen ei suorittanut pommituksia. Sää päivällä kirkas, aurinko oli osittain näkyvässä. Pakastuvaa.
		Kemian kaupungin reserviläiset ovat saapuneet lomalta päivän kuluessa. Mieliala vihollista kohtaan muualla suoritettujen ilmapommitusten takia on katkera. Mitä parhain yksimielisyys ja päättäväisyys vallitsee miesten keskuudessa.
1.12.1939	11.30	Säätila: - 12 astetta, kirkasta ja aurinkoista.
	15.00	Säätila: - 11 astetta, kirkasta.
	18.55	Ilmahälytys. Vihollisen lentokone lentää Tervolan suunnassa. Ilmatorjunta järjestetään. Ei pommituksia. Kone ei ollut kaupungin yllä.
	19.55	Ilmavaara ohi. Viholliskone häipyi itä-etelään.
	21.00	Säätila: - 14 astetta, tähtitaivas, tyyntä.
2.12.1939	09.00	Säätila: -12 astetta, pilvistä.
	12.00	Pilvikerros on harvempi ja aurinko näkyi ajoittain.

	15.00	Säätila: -12 astetta, pilvistä, tyyntä.
	21.00	Säätila: - 4 astetta, pilvistä, tyyntä.
		Reserviläisistä vain muutama on saapumatta lomalta.
3.12.1939	09.00	Säätila: - 3 astetta, pilvistä, heikkoa kaakkoistuulta.
	15.00	Säätila: -3 astetta, pilvistä.
	17.20	Saapui Armeijakunnan Esikunnan puhelinsanoma N:o 4/J/3.12.1939. Käsky perustaa "Ras'in" reserviläisistä kranaatinheitinkomppania, jonka johdosta annettiin heti ko. tehtävä "Rul'in" päällikölle.
	21.00	Säätila: -3 astetta, pilvistä.
4.12.1940	07.00	Säätila: -4 astetta, pilvistä.
	15.00	Säätila: -7 astetta, pilvistä.
	21.00	Säätila: -7 astetta, pilvistä.
5.12.1940	02.52	Ilmahälytys. Vihollisen lentokoneita on nähty.
	03.07	Ilmavaara ohi.
	07.00	Säätila: - 8 astetta, pilvistä.
	10.00 -16.00	Otettu vastaan Kemlin kaupungin hevosten vastaanotto ja jakokeskukselta 98 hevosta talviajoneuvoineen. Osa ajoneuvoista oli käyttökelvottomia.
	16.00	"Los'in" kautta saatiin 200 paria suksia.
	15.00	Säätila: - 8 astetta, pilvistä, lumihutaleita.
	21.00	Säätila: - 6 astetta, pilvistä, lumihutaleita.
6.12.1939	07.00	Säätila: - 8 astetta, pilvistä.
	12.00	Pilvikerros harveni. Aurinko on näkyvässä.
	15.00	Säätila: -12 astetta, pilvistä.
	21.00	Säätila: -12 astetta.
7.12.1939	06.00	Kuljetusjuna lähti Kemlin asemalta luovuttamaan DE:lle käskyn mukaan 192 hevosta ajoneuvoineen.
	07.00	Säätila: -15 astetta.
	15.00	Säätila: -16 astetta.
	21.00	Säätila: -10 astetta.

	21.33	Taisteluryhmämme (1 pk + yksi kivääriryhmä) vastaan Kemin lentokentän vartioinnin.
8.12.1939	07.00	Säätila: -13 astetta.
	15.00	Säätila: - 9 astetta.
	21.00	Säätila: - 9 astetta.
9.12.1940	07.00	Säätila: -13 astetta, pilvistä.
	15.00	Säätila: -14 astetta, pilvistä.
	21.00	Säätila: -14 astetta, pilvistä.
		Päivän kuluessa ilmoittautui "Ras" in" esikunnassa Kemin Suojeluskuntapiirin hälyttämänä 24 reserviläistä.
10.12.1939	07.00	Säätila: - 9 astetta, pilvistä.
	09.10	Saapui hevostenvienti komennuskunta Oulusta, vahvuus yksi upseeri ja 191 miestä. Yksi mies jäi Oulun Diakonissakodin sairaalaan hoidettavaksi.
	15.00	Säätila: - 6 astetta, pilvistä, liukas keli.
	21.00	Säätila: -3 astetta, puolipilvistä.
		Pitkin päivää ilmoittautui edelleen reserviläisiä. Miesten mieliala on edelleen reipas ja päättäväinen.
11.12.1939	07.00	Säätila: -2 astetta.
	15.00	Säätila: -10 astetta, kirkasta.
	19.00	Vänrikki Oravainen lähti komennukselle Ranualle hevostenottoon.
	21.00	Säätila: - 8 astetta, kirkasta.
		Vänrikki Haali komennukselle Kolariin hevosottoon.
12.12.1939	07.00	Säätila: -10 astetta, kirkasta.
	09.30	Alkoi edellisenä iltana tulleiden hevosten tarkastus. "Rok'ii" otettiin 18 hevosta. Tarkastus päättyi klo 11.00.
	13.00	Hevosten tarkastus ja vastaanotto Sauvosaaren kentällä. "Ras" 40 hevosta ja "Rep" 14 hevosta. Tarkastus päättyi klo 17.00.
	15.00	Säätila: - 8 astetta, kirkasta.
	21.00	Säätila: - 7 astetta.
13.12.1939	07.00	Säätila: - 2 astetta, pilvistä ja sumua.
		Hevosten vastaanotto ja tarkastus. "Rep" 52, "Rit" 48 hevosta.

	15.00	Säätila: - 1 astetta, vesisadetta.
	21.00	Säätila: - 2 astetta, kirkasta.
14.12.1939	07.00	Säätila: - 0 astetta, pilvistä.
	10.30	IPAK ilmoitti, että oma lentokone lentää klo 11.00 aikaan, jatkaa matkaa pohjoiseen. Ilmoitus on annettu kaikille yksiköille. Hevostarkastus ja vastaanotto. "Rit" 34 ja "Rok" 46.
	15.00	Säätila: - 2 astetta, pilvistä.
	21.00	Säätila: - 2 astetta, pilvistä.
15.12.1939	07.00	Säätila: - 6 astetta.
	15.00	Säätila: - 7 astetta, kirkasta.
	21.00	Säätila: - 11 astetta, sumua ja kirkasta.
16.12.1939	07.00	Säätila: - 3 astetta, pilvistä.
		Hevosten tarkastus ja vastaanotto. "Rih" 10 hevosta, "Rul" 54 hevosta.
	15.00	Säätila: - 2 astetta, pilvistä.
	21.00	Säätila: - 3 astetta, pilvistä
17.12.1939	07.00	Säätila: - 2 astetta, pilvistä.
	13.00	Ruotsalainen eversti Martin Eksröm seurueineen vieraili noin 20 minuutin ajan.
	15.00	Säätila: - 2 astetta, pilvistä, kova tuuli.
	21.00	Säätila: - 3 astetta.
18.12.1939	07.00	Säätila: - 2 astetta, kirkasta.
	12.22	Annettiin ilmavaroitus.
	12.40	Ilmavaara ohi.
	15.00	Säätila: - 10 astetta.
	20.00	Otettiin vastaan 2.Koti TD:n lähettämät 588 kappaletta kranaatinheittimen taistelukranaatteja perus-, ja lisäpanoksineen. Kranaatinheitinkompanialla on käytettävänä määrävahvuuden mukaiset kuusi kranaatinheitintä.
	21.00	Säätila: - 13 astetta, tähtitaivas.
20.12.1939	07.00	Säätila: - 17 astetta.
	15.00	Säätila: - 16 astetta, keskipäivällä aurinkoista.

	21.00	Lähti kaksi partiota a' yksi aliupseeri ja neljä miestä Kemijoki varteen noin neljän tunnin komennukselle tarkastustehtäviin.
21.12.1939	07.00	Säätila: - 19 astetta.
		Kranaatinheitinkomppania siirtyi osasto Mäen komentoon T-JR 4:ään.
	15.00	Säätila: - 7 astetta.
	21.00	Säätila: - 8 astetta, tuuli ja hyvin voimakas lumipyry.
22.12.1939	07.00	Säätila: - 7 astetta, voimakas lumipyry.
	15.00	Säätila: - 10 astetta, voimakas lumipyry.
	19.00	Lumipyry lakkasi ja taivas kirkastui.
	21.00	Säätila: - 15 astetta, tähtitaivas.
23.12.1939	07.00	Säätila: - 16 astetta, kirkasta.
	15.00	Säätila: - 20 astetta, kirkasta.
	21.00	Säätila: - 17 astetta, kirkasta.
24.12.1939	07.00	Säätila: - 16 astetta.
	15.00	Säätila.
	19.00	Kaikissa yksiköissä alkoi joulujuhlan vietto vaihtelevalla ohjelmalla.
	21.00	Säätila: - 23 astetta, täysikuu.
25.12.	07.00	Säätila: - 22 astetta.
	15.00	Säätila: - 19 astetta.
	21.00	Säätila: - 24 astetta.
26.12.1939	07.00	Säätila: - 21 astetta.
	15.00	Säätila: - 18 astetta.
	21.00	Säätila: - 17 astetta.
27.12.1939	07.00	Säätila: - 15 astetta.
	15.00	Säätila: - 11 astetta.
	21.00	Säätila: - 11 astetta.
28.12.1939	07.00	Säätila: - 18 astetta.
	15.00	Säätila: - 14 astetta.

	21.00	Säätila: - 10 astetta.
29.12.1940	07.00	Säätila: - 10 astetta, lumisadetta.
	14.40	Majuri Mäki ilmoitti puhelimitse: Osasto Lehvän on kiireellisesti oltava lähtövalmiina. Käsky lähdöstä annetaan erikseen. Lähtö voi tulla ilman kalustoakin.
	15.00	Säätila: - 6 astetta, lumisadetta.
	15.35	Puhelinsanoma: Osasto Lehvä keskitetään. Yhteys asemapäällikköön jolta on saatava selville milloin junat kuormataan. Lähetettävä majoitustiedustelijat Kiehimään. Tykistökaluston tuntijoita on lähetettävä Piispajärvelle, jossa on otettava yhteys Susitaipaleeseen.
	19.00	Vänrikki Reinikka, väepeli Savipakka, alikersantti Nikkilä ja Pellikka lähtivät Piispajärvelle kalustoa vastaanottamaan.
	19.35	Majoitusosasto vänrikki P Iksen johtamana lähti asemalle jatkaakseen sieltä matkaa junalla määräpaikkaan.
30.12.1939		Asemakomendantin kanssa oltiin pitkin päivää puhelinyhteydessä. Asia koski "Ras'ille" varattua kuljetusjunaa ja sen aikataulua. Kello 19.00 mennessä ei erikoista.
	19.00	Saatiin tieto "Ras'ille" varattujen junien rungoista.
	19.04	Määrättiin junien kuljetusten päälliköiksi: I juna, luutnantti H Kaasila. II juna, luutnantti J Manner. III juna, luutnantti P Harve.
	19.20	Määrättiin patteriston yksiköiden kuljetusjärjestys seuraavaksi: I juna, "Ras" ja "Rul". II juna, "Rep" ja "Rit". III juna, "Rok".
	22.03	Patteriston komentaja antoi käskyn kuormauksen suorittamisesta kuljetusjunittain: I juna, klo 24.00 – 06.00. II juna, klo 06.00 – 12.00. III juna, klo 12.00 – 18.00. Lähtöajoiksi määrättiin: I juna, 31.12 klo 06.00. II juna, 31.12 klo 12.00. III juna, 31.12 klo 18.00.
31.12.1939	00.45	Vastaanotettiin I kuljetusjuna, ei muistuttamista.
	01.12	Lääkintähenkilöstön materiaali oli kuormattu.
	02.50	Ensimmäinen hevonen kuormattiin.
	02.55	Ensimmäinen reki kuormattiin.

		Kuormaaminen tapahtui moitteettomasti. Yksi hevonen putosi laiturisillalta mutta ei loukkaantunut.
	07.15	Kuormaaminen loppuun suoritettu. Ilmatorjunnan järjesti vänrikki Naaski. Pk-miehistö poistui luvatta vaunuistaan. Niiden etsiskelyyn kului 30 minuuttia, joka osaltaan vaikutti lähdön myöhästymiseen.
	07.45	Juna lähti Karihaarasta, pysähtyi Kemissä, jossa suoritettiin hevosten juottaminen.
	09.25	Juna lähti Kemistä.
	13.10	Saavuttiin Ouluun, jossa aterioitiin.
	14.35	Lähtö Oulusta.
	21.45	Juna saapui Kiehimän asemalle, jossa "Ras" purkautui junasta ja "Rul" ruokaili asemalla.
1.1.1940	03.05	"Rul" lähti Kiehimästä.
	03.45	Saapui Melalahteen.
	04.45	Alkoi junan purkaminen.
	08.00	Purkaminen oli loppuun suoritettu.
	09.00	"Rul" saapui majapaikkaansa.
31.12.1940	15.30	II juna lähti Karihaarasta.
	19.45	Juna saapui Ouluun.
	21.15	Juna lähti Oulusta.
1.1.1940	04.20	Juna saapui Mieslahteen.
	04.45	Purkaminen alkoi.
	07.00	Purkaminen päättyi.
31.12.1939	21.40	III juna lähti Karihaarasta.
	21.55	Juna saapui Kemiin.
	23.15	Juna lähti Kemistä.
1.1.1940	03.00	Juna saapui Ouluun.
	03.58	Juna lähti Oulusta.
	09.40	Juna saapui Melalahteen, jossa aloitettiin junan purkaminen.
	11.00	Purkaminen oli loppuun suoritettu.

1.1.1940	13.30	Kalustoasiantuntijapartio, luutnantti Linnala, Olsoni ja alikersantti Liedes lähtivät Kajaaniin.
	15.00	Esikunta toimistoineen oli työskentelyvalmis.
2.1.1940	01.40	Kova tuuli, joka tuiskutti tiet osittain umpeen.
	13.30	Luutnantti H Kaasila komennukselle Kajaaniin.
	17.00	Vänrikki V Reinikka, 4 aliupseeria ja 16 miestä "Rep'istä" ja "Rit'istä" lähti komennukselle Kajaaniin. Tehtävänä tykkikaluston puhdistaminen ja kuormaa-
		minen. Eversti Viklundin määräys.
3.1.1940	07.00	Säätila: - 15 astetta, kirkasta.
	12.20	Ilmahälytys. Oulun suuntaan lensi vihollisen lentokoneita. Yksi kone lensi lännestä idän suuntaan.. Yksi kone näkyi lentävän lännestä idän suuntaa. Korkeus 2 km. Useiden koneiden ääni kuului selvästi. Kuului useita jyrähdyksiä.
	14.20	Ilmavaara ohi.
	15.00	Säätila: - 17 astetta, sumua.
	21.00	Säätila: - 20, tähtitaivas.
4.1.1940	07.00	Säätila: - 19 astetta.
	10.00	Ilmahälytys. Kuusi lentokonetta näkyi Oulu Kontiomäki radan suunnalla.
	10.35	Ilmavaara ohi.
	11.00	Ilmahälytys. Koneita ei näkynyt.
	12.00	Ilmavaara ohi.
	13.20	Ilmahälytys: Kontiomäen suunnasta kuului voimakasta moottorin surinaa.
	13.40	Paikkakunnan Vss-päällikkö ilmoitti ilmavaaran olevan ohi, mutta samaan aikaan "Rep'in" majoituspaikan yläpuolella näkyi kolme lentokonetta. Ilmahälytys jatkui.
	14.00	Kajaanista ilmoitettiin ilmahälytys.
	14.25	Ilmavaara ohi.
	14.30	"Rep'istä" ilmoitus, että yksi kone saapuu idän suunnasta ja kääntyi etelään. Yksiköille annettiin ilmahälytys.
	15.00	Ilmavaara ohi.
	15.00	Säätila: - 20 astetta, hiukan sumua.
	21.00	Säätila: - 19 astetta tähtitaivas.

5.1.1940	07.00	Säätila: - 20 astetta, hiukan pilvinen.
	10.50	Ilmahälytys. Kajaanin keskukselta ilmoitettiin, että seitsemän konetta lentää etelä – pohjoissuunnassa. Kiehimällä suunta muuttui itään. Lentokorkeus 500 metriä. Tänne ei näkynyt koneita, vain kova jyrinä kuului.
	11.20	Ilmavaara ohi.
	11.55	Ilmahälytys, koneita ei näkynyt.
	12.15	Ilmavaara ohi.
	15.00	Säätila: - 21 astetta, kirkas.
	21.00	Säätila: - 26 astetta, tähtitaivas.
6.1.1940	07.00	Säätila: - 26 astetta, pilvinen.
	15.00	Säätila: - 28 astetta, puolipilvinen.
	21.00	Säätila: - 28 astetta, puolipilvinen.
7.1.1940	07.00	Säätila: - 26 astetta.
	10.45	Ilmavaroitus.
	15.00	Säätila: - 20 astetta, lumisadetta.
	21.00	Säätila: -18 astetta, pilvinen.
8.1.1940	07.00	Säätila: - 14 astetta, pilvinen, kostea.
	15.00	Säätila: - 13 astetta, pilvinen, kostea.
	21.00	Säätila: - 12 astetta, pilvinen.
9.1.1940	07.00	Säätila: - 12 astetta, pilvinen.
	11.45	Kapteeni Lehvä ja luutnantti Linnala komennukselle Kajaaniin kapteeni Hirvan puhelinsoiton perusteella. Tarkoituksena oli tehtävän saanti.
	15.00	Säätila: -10 astetta, pilvinen.
	20.00	Kapteeni V Lehvä ja luutnantit Kivilinna ja Niinimaa komennukselle. (Tehtävänä maastontiedustelu).
	21.00	Säätila: - 9 astetta, pilvinen, kostea.
10.1.1940	21.45	Kapteeni Lehvä, luutnantit Kivilinna ja Niinimaa lähtivät autolla majuri Alholmin esikuntaan. Aihe: 9.Divisioonan käsky tykistölle 9.1.1940.
	00.30	Tulo majuri Alholmin esikuntaan. Yöpyminen.
	07.00	Säätila: - 6 astetta, pilvinen, kostea.

	08.30	Lähtö 9. Divisioonan esikuntaan.
	11.30	Lähtö 9. Divisioonan esikunnasta.
	12.40	Tulo Ristijärven Suojeluskunta talolle.
	13.30	Lähtö Sotkamoon.
	15.05	Tulo Sotkamoon, jossa yöpyminen.
	15.00	Säätila: - 6 astetta, pilvistä, kostea.
	19.00	Ensimmäiset ammuksat saapuivat, joista "Rit" sai 800 kappaletta ja "Rul" 100 kappaletta.
	21.00	Säätila: - 6 astetta, pilvistä ja pimeää.
11.1.1940	06.30	Lähtö Sotkamosta.
	07.00	Säätila: - 5 astetta, pilvistä ja pimeää.
	07.30	Saapuminen everstiluutnantti Ilomäen esikuntaan, jossa 30 minuutin odotus.
	08.00	Everstiluutnantti Ilomäen puhuttelu. Tilaisuudessa mukana olivat esikuntaupseerit ja 3./KTR 9:n (Seppävuori) päällikkö, joka lähti oppaaksi komennuskunnan suorittaessa tulevilla toiminta-alueellaan yleistä tykistötiedustelua.
	15.00	Säätila: - 3 astetta, pilvistä.
	16.45	Lähtö Kajaaniin.
	21.00	Säätila: + - 0, pilvistä ja pimeää.
	21.30	Tulo Kajaaniin, jossa tilanneselostus kapteeni Hirvalle.
	22.10	Lähtö Kiehimään.
	23.15	Tulo Kiehimään.
12.1.1940	02.00	Saapuivat ensimmäiset tykit. "Rit" sai 2 kpl pitkäputkisia, vuonna 1939 valmistuneita, vuoden 1936 mallia olevia, "ryssä" sotasaaliina otettuja, haaralavettisia keveitä kanuunoja. "Rul" sai 2 kpl 122 millin haupitseja.
	13.04	Ammuttiin ensimmäinen laukaus pitkäputkisella kanuunalla. Ammunta onnistui hyvin. Jo neljäs laukaus oli osuma. Mieliala ammunnan jälkeen oli reipas ja innostunut.
	07.00	Säätila: +- 0, pilvinen
13.1.1940	12.15	Kapteeni Lehvä, luutnantti Kivilinna ja kersantti Aho komennukselle Kuhmoon.
	16.40	"Ras" ja "Rit" saapuivat Kiehimän asemalle alkaakseen lastaamisen. Sotilasvaunut saapuivat 18.25

	19.15	"Ras" aloitti kuormauksen.
	21.40	Kuormaus päättyi.
	22.15	"Rit" aloitti kuormauksen.
	21.00	Laadittiin marssikäsky yksiköille Sotkamosta Kuhmoon.
	23.00	"Rul" lähti Mieslahdesta Kiehimään.
	23.45	Tulo Kuhmoon.
14.1.1940	00.30	Kuormaus päättyi.
	02.15	"Rul" saapui Kiehimään.
	03.15	Sotilaskuljetus lähti Kiehimän asemalta.
	03.50	"Rul" aloitti kuormaamisen.
	06.00	Kuormaus oli loppuun suoritettu, jonka jälkeen "Rok" aloitti kuormauksensa.
	06.30	Kuljetus saapui Sotkamon asemalle.
	10.15	Purkaminen päättyi. Väliaikainen majoitus sijoitettiin Sotkamon Suojeluskuntatalolle ja Työväentalolle.
	10.45	Luutnantti Niinimaalle annettiin asemientiedustelukäsky.
	14.00	Majoitustiedustelu esikuntaa ja esikuntapatteria varten on suoritettu. Esikunta sijoittuu Pihlajamäkeen ja esikuntapatteri Riihimäkeen.
	16.30	Lähtö Kuhmoon.
	17.00	Kuljetusjuna saapui Sotkamoon.
	20.00	Purkaminen päättyi, jonka jälkeen majoituttiin Suojeluskuntatalolle ja Työväen talolle. Hevoset jätettiin ulkomajoitukseen.
	20.00	Tuliasemat "Rit'hille" tiedusteltu, samoin majoitus. "Rit'in" tuliasemat tulevat. Majoitus Tervaniemen talojen pohjoispuolelle. Majoitus Häkäniemessä ja Rantalassa.
	20.30	"Rep" ja "Rok" aloittivat kuormaamisen Kiehimän asemalla. Kuormaus myöhästyi kolme ja puolituntia junan myöhästymisen vuoksi.
15.1.1940	00.30	Kuormaus päättyi.
	01.30	Ilmahälytys.
	02.00	Lähtö Kiehimän asemalta
	07.45	Tulo Sotkamoon.
	09.00	Purkaminen päättyi. "Rep" jäi Sotkamoon.

	17.00	"Ras" ja "Rit" lähtivät marssien Sotkamosta Kuhmoon.
	20.20	Kapteeni Hirva ilmoitti puhelimella, että "Rep'ille" luvattua kalustoa ei saada, sen tilalle toimitetaan toinen kalusto.
	20.55	Ilmoitettiin "Repi'ille" Sotkamoon, että se jää toistaiseksi Sotkamoon.
16.1.1940	07.20	Yksiköt "Ras" ja "Rit" saapuivat Tikkaseen marssittuaan 46 km.
	16.25	"Rok" lähti Sotkamosta marssimalla.
	21.40	Lähtö Tikkasesta marssien Kuhmoon.
17.1.1940	05.10	"Rok" tuli Tikkaseen.
	05.55	Yksiköt saapuivat Jämäksen kasarmille.
18.1.1940	02.10	"Rok" lähti Tikkasesta.
	06.40	Tulo Kuhmoon.
17.1.1940 -18.1.1940		Tuliasemien ja majoituspaikkojen kunnostamista sekä ilmahälytyksiä.
19.1.1940	01.20	"Ras" ja "Rit" saapuivat tykistöasema-alueelle. Miehillä telttamajoitus.
		Ilmahälytyksiä oli pitkin päivää. Ilma oli lentotoiminnalle erinomainen.
20.1.1940		Suoritettiin tuliasemien kuntoon laittoa, korsujen kaivamista ja mittauksia. Lentohälytyksiä oli pitkin päivää.
	19.00	Kapteeni Mäkinen ilmoitti puhelimella: Mahdollista on, että kaksi patteria I/KTR:stä on alistettu III/KTR 9:lle.
	19.10	Patteriston komentaja ja adjutantti lähtivät ottamaan yhteyttä kapteeni Mäkiseen.
	20.30	3.KTR 9:n päällikkö, luutnantti Seppävuori saapui Sivakkaan ja sai tehtäväkseen suorittaa Suomussalmelta seuraavana yönä saapuvalla patterille majoitustiedustelun Jyrkän – Vepsän tienhaaran maastossa.
	22.15	Vänrikki Aho sai tehtäväkseen ottaa yhteys klo 24.00 Ontojärven pohjoispuolella olevalla tiellä saapuvaan patteriin.
21.1.1940	00.50	Noin 19 km Sivakan majoituspaikasta, vänrikki Aho tapasi osan patterista (viisi autoa), jotka hän ohjasi sovitulle majoitusalueelle.
	02.15	Tehtävä suoritettu.
	09.00	Kapteeni Nousiainen saapui "Tikkaan". Hänelle annettiin lyhyt tilanneselostus.
	10.15	Kapteeni Hirva saapui "Tikkaan" ja toi mukanaan käskyn tykistön yleisestä järjestyksestä Kuhmossa.
	12.25	Kapteeni Hirva ja kapteeni Lehvä lähtivät tarkastamaan toimintamaastoa.

- 16.15 Majuri Alholm adjutantteineen kävi "Tikassa".
- 17.30 Majuri Alholm ja kapteeni Lehvä adjutantteineen kävivät "Mahdissa".
- 22.1.1940 09.15 Ilmahälytys. Kolme vihollisen lentokonetta lensi Kuhmosta idän suuntaan.
- 23.1.1940 09.30 Ilmahälytys. Viisi konetta.
- 10.00 21 konetta pommitti Kuhmon kirkonkylää. Kaksi kuollutta ja kaksi haavoit-
tunutta.
- 14.25 Kuusi konetta , suunta etelä, suunta muuttui itään.
- 15.00 Viisi "ryssän" konetta Kuhmon suunnasta etelään, kääntyivät koilliseen.
Ampuivat konekivääritulta sivuille ja taakse.
- 18.25 "Soljen" toimitusjaosto sai käskyn tämän yön aikana muuttaa Ejp:n
läheisyydessä olevaan maastoon telttamajoitukseen.
- 20.15 Sairaanhoitajatar neiti Terho ilmoittautui "Tikassa".
- 21.00 Alikersantti Lappalainen ilmoittautui "Tikassa" tuoden mukanaan patterille
seitsemän radistia.
- 24.1.1940 Pilvinen sää. Yöllä "Tapsin" miehet kaivoivat sirpalesuojahaudan "Tikan" nave-
tan taakse, sekä metsään "Tikasta" noin 300 metriä lounaaseen.
- 25.1.1940 Pilvinen sää. Esikuntatoimintaa.
- 26.1.1940 09.30 Ilmahälytys. Koneita ei näkynyt.
- 10.10 3.KTR 9 sai suullisen käskyn asemanvaihdosta Alassalmi järven pohjoispuolel-
le. vaihto on suoritettava 26/27.1.40.
- 13.30 Ilmahälytys. Kolme konetta.
- 14.35 Luutnantti Manner sai puhelimella käskyn suorittaa asemanvaihdon Ojalan
talosta 400 metriä etelään olevaan maastoon. Tykit on ajettava asemiin
aamuyöllä enne päiväkoittoa.
- 15.40 Puhelimella ilmoitettiin "Hattarasta", että oma lentokone on liikkeellä.
- 16.10 "Kirnu" ilmoitti puhelimella, että patteriston on lähdettävä pst- joukkueeseen
1 ups + 5 au + 27 miestä.
- 17.00 "Kirnu" ilmoitti, että pst-joukkueeseen lähetetään vain 3 aliupseeria ja 24
miestä.
- 18.00 Saapui 9.Divisioonan ryhmittymiskäsky.
- 27.1.1940 09.00 Annettiin III/KTR:n käsky 27.1.1940.
- 09.00 -10.00 Ilmahälytyksiä.
- 11.00 -12.15 "Ryssän" koneita 12. "Ryssä" suoritti lukuisia pommituksia Kuhmon kirkon-
kylässä ja Riihimäen maastossa.

- 13.30 Mittausryhmä, luutnantti Niinimaan johtaman, varmistuspartion, vahvuus kaksi aliupseeria ja kuusi miestä, kohtasi arviolta joukkueen vahvuisen vihollispartion väijytyksissä. Menetyksemme olivat yksi aliupseeri ja kaksi miestä, yksi konepistooli ja kaksi kivääriä.
- 22.10 Patterien päälliköille, patteristoupseereille, mittausupseerille, viestiupseerille ja huoltopäälliköille annettiin patteriston hyökkäyskäsky suullisesti, joka seuravana aamuna annettiin kirjallisena.
- 28.1.1940 Heti hyökkäyskäskyn saatuaan yksiköiden päälliköt ryhtyivät käskyn edellyttämiin toimenpiteisiin.
- 13.05 Luutnantti Harve ilmoitti, ettei ollut saanut yhteyttä jalkaväen pataljoonan komentajaan, eivätkä tulenjohtajat komppanian päälliköihin. Tulenjohtueet ovat ilman jalkaväen varmistusta.
- 16.30 Luutnantti Seppävuori ilmoitti menettäneensä yhden kehäupseerin ja kolme radiomiestä. Näkyvyys maastossa on hyvin huono. Kahden maalin kordinaatit on saatu määritetyksi. 3./KTR 9 ampui yhden kranaatin.
- 21.30 Väpeli ... (eps) ilmoittautui patteriston komentopaikalla tuoden mukanaan kaksi kaksipiippuista 20 millin ilmatorjuntakonekivääriä miehistöineen. 16 miestä ilmatorjuntakonekivääreineen lähetettiin Härköniemeen, jonka maastoon ne sijoitettiin.
- 29.1.1940 08.15 3./KTR 9 ja 9./KTR 9 ampuivat yhden rhm:n Kankivaaraan. Maaleja kuusi. 9.patterin yksi tykki joutui epäkuntoon palauttajan jäädessä taka-asentoon. Ammunta loppui klo 08.30. Ammusten kulutus, 6 kranaattia.
- 10.40 Koko patteristo ampui kuuteen maaliin kolme rhm kuhunkin. Ammunta loppui klo 11.20. Ammuksia käytettiin 151. Tähystysmahdollisuudet ovat heikot.
- 11.00 Saatiin säätiedot.
- ”Repin” partio vangitsi kaksi ”ryssän” lentoupseeria. Yksi lentokone ammuttiin. Lentokone teki pakkolaskun jälle saatuaan luodin osuman bensiiputkeensa.
- Edellisenä päivänä saapunut it-konekivääri oli Kajaanista tuleen määräyksen mukaan lähetettävä takaisin kasarmille.
- 18.15 Kapteeni Nousiainen sai tehtäväkseen edetä 8.patterin kevyellä tulenjohtoryhmällä seuraavana yönä, yhden jalkaväkijoukkueen varmistamana Jyrkän kautta Mieronaholle, josta on johdettava tulta Rastin tienhaaraan ja mahdollisesti Klemettiin, jossa luultavasti on kaksi vihollispatteria.
- 19.00 Patteriston komentopaikka muutettiin korsuun Jyrkän tienhaarasta noin 700 metriä koilliseen. Korsun suuruus 4x16 metriä.
- 30.1.1940 01.30 Kapteeni Nousiainen ilmoitti puhelimitse Alajyrkästä, että heidän radionsa ei ollut siihen mennessä saanut yhteyttä kahdeksannen patterin kanssa.
- 04.00 Koko patteristo suoritti häiritsemisammuntaa Kankivaaran kahteen maaliin. Ammusten kulutus 16 sr ja 20 kr. (Srapnelli ja kranaatti)

- 12.50 9.patteri haarukoi Kankivaaran. Ammusten kulutus viisi kranaattia. Tähystys: sivusuunta hyvä, matka pitkä. Ammunta päättyi 13.30.
- 13.20 8.patteri ja patteristoupseeri saivat tehtäväkseen kartan avulla valmistella ammunta Rastin tienhaaraan ja Anttilaan ensi "A":han.
- 13.58 Patteristo upseeri ilmoitti, että Mieronahoon lähetetty tulenjohtoryhmä oli saanut radiolla yhteyden 8.patteriin.
- 14.09 Ensimmäinen tulikomento Mieronahosta.
- 14.20 Patteristoupseeri ilmoitti: 3.patterin päällikön ilmoituksen mukaa, että jalkaväkipartio oli todennut eilisen ja tämän aamun amunnasta maali n:o 8 b:ssä on todettu kolme täysosumaa. Maali n:o 2:ssa havaittiin amunnan jälkeen kähinää ja voitotusta. Maali n:o 8 b on navetan rauniot Kankivaarassa.
- 16.40 Ammuttiin kolme rhm (ryhmää) kahteen maaliin, numerot 110 ja 111. Ammuntaan osallistui 8.patteri, joka ampui 18 kranaattia. Tuli oli tähystämätön. Ampumaperusteet saatiin kartalta.
- 18.00 Koko patteriston keskitys Kankivaaraan. Maali 8 b ja siitä tulensiirto oikealle. 3.patteri 24 kranaattia, 8.patteri 18 kranaattia ja 9.patteri 6 kranaattia.
- 22.45 "Kirnu" ilmoitti puhelimella, että kolmannen patterin kaksi tykkiä on lähetettävä vänrikki Kuuselalle.
- 31.1.1940 01.20 Ammuttiin maali n:o 12
- 01.37 Ammuttiin maali n:o 10
- 01.40 Ammuttiin maali n:o 11
- 02.06 Ammuttiin maali n:o 8 b
- 03.10 Ammuttiin maali n:o 110
- 03.15 Ammuttiin maali n:o 111
- Ammuntaan osallistui koko patteristo, paitsi kaksi tykkiä 3.patterista ja yksi tykki 9.patterista.
Ammusten kulutus yllämainituissa ammunnoissa oli yhteensä 60 kranaattia.
- 10.05 Luutnantti Havu ilmoitti, että "Tervan" tulenjohtopaikalla tehtiin klo 07.00 seuraava havainto: Suunnassa 30-00 on isompi rakennus tulella. 15 piirua oikealle on pienempi rakennus tulella. Isosta rakennuksesta 10 piirua vasemmalle olevat suuremmat rakennukset eivät ole tulella.
Mahdollisesti yllämainittu tulipalo johtui klo 03.10 8.patterin suorittamasta amunnasta maaliin n:o 110.
- 10.20 "Teemu" ilmoitti, että kapteeni Nousiainen on saanut radioyhteyden 8.patteriin ja aloittanut amunnan. Kello 10.15 aloitettiin ammunta joka päättyi klo 13.32. Maaliin ammuttiin yhteensä 80 kranaattia.
- 13.40 8.patteri ampui maaliin n:o 8 b kaksi kranaattia.

	13.40	9.patteri ampui	2 kr
	14.10	9.patteri ampui maaliin 8 b	14 kr
	15.00	Hakuammuntaa.	
	16.10	9.patteri ampui samaan maaliin viisi kranaattia. Päästiin 0 haarukkaan.	
	17.55	9.patteri ampui vaikutusammuntana maaliin n:o 8 b, 7 kranaattia.	
	16.55	"Kirnu" (Majuri ALholm) ilmoitti, että 7.KTR 9:stä muodostetaan jalkaväikyksikkö.	
	21.30	Saapui vänrikki Kuuselan toimintaselostus 1./KTR 9 toiminnasta Kälkäsenjärven suunnalla. Uusista tulenjohtopaikoista on hyvät tulenjohtomahdollisuudet. Tappiot tähän mennessä ovat olemattomat. Patterin päällikkö ja hänen lähettinsä ovat haavoittuneet lievästi. Haavoittuminen ei estä heidän toimintaansa.	
	23.25	9./KTR 9 ampui yhden laukauksen maaliin n:o 8 b.	
1.2.1940	01.30	Vastaanotettiin puhelinsanoma, jonka mukaan oma lentokone lentää "Heimosta" itään ja takaisin. Lähtö klo 07.00. Lento kestää noin kaksi tuntia.	
	04.35	8.patteri ampui maaliin n:o 110 neljä laukausta.	
	10.50	Koko patteristo ampui yhdeksännen patterin päällikön pyynnöstä maaliin n:o 8 b, yhteensä 18 ammusta.	
	11.05	Kapteeni Nousiainen saapui patteriston komentopaikkaan ja teki selkoa toiminnastaan Mieronaholla. Toiminta on vaikeaa heikon jalkaväkivarmistuksen vuoksi. Tähytysmahdollisuudet ovat huonot. Eilisestä amunnasta oli vain yksi ryhmä voitu tähytää tulenjohtopaikalta. Ammutut maalit ovat Anttilan taloryhmä ja maantie siitä kaakkoon.	
	11.00 -12.00	"Ryssä" oli aamupäivällä aktiivisempi kuin edellisinä päivinä. Kranaatinheitin ammuntaa, kaksi pioneeria haavoittui vaikeasti ja yksi lievemmin puussa räjähtäneestä kranaatista. Hotakan tienhaarassa ampuivat pikatykkiltä.	
	11.45	9.patteri ampui maali n:o 8 b:hen kymmenen laukausta.	
	12.00	Komentokorsu 1.2.1940 klo 12.00 on erittäin hyvässä kunnossa. Pihlajamäestä siirretty Kastor-hella on korsun nurkassa ja luo kotoisen tunnelman. Reserviläinen Forssel aloitti tunnetulla taidollaan toiminnan keittiömestarina.	
	13.57	8.patteri ampui haarukoimalla maali n:o 8 b, mutta ei saanut tähytetyksi. Ampui yhteensä kuusi laukausta.	
	14.38	"Lappi" ilmoitti, että yksi kaksimoottorinen oma lentokone lentää klo 15.00 aikaan.	
	17.15	Vänrikki Matala kahdeksannesta patterista, sai määräyksen 2.2.1940 klo 07.00 ilmoittautua patteriston komentopaikassa, mistä saa lähemmät ohjeet oman patterinsa hakuammuntaan maaliin n:o 8 b, 9.patterin tulenjohtopaikalta.	

- 2.2.1940 00.15 Häiritsemisammuntaa Kankivaaraan.
- 07.05 Vänrikki Matala ilmoittautui patteriston komentopaikassa ohjeiden saamista-, ja tulenjohtopaikalle lähtöä varten.
- 10.37 Vänrikki Matala haarukoi omalla patterillaan maaliin n:o 8 b, päästen 0 haarakkaan, jonka jälkeen siirtyi vaikutusammuntaan. Ammuksia käytettiin kaikkiaan 63 kranaattia.
- 15.41 Koko patteristo, maali n:o 8 b, tulipeite 2 y 2 rhm.
- 15.47 "Solki" ja "Hattara" tulipeite 2 a 2 rhm.
- 15.55 Koko patteristo, tulipeite 2 y 2 rhm.
- 16.25 Koko patteristo, tulipeite 3 y 2 rhm.
- 16.32 "Solki" ja "Hattara", tulipeite 3 a 2 rhm, maali n:o 34.
- 17.05 "Kirnu" ilmoitti, että 3./KTR 9, poisluettuna ensimmäinen jaos, alistetaan JR 65:lle 2.2.1940 illalla.
- Patteriston tulella on ollut vaikutusta maali 8 b:hen. Tulella on tuhottu jalkaväen partioiden ilmoituksen mukaa kolme korsua. Ilta oli rauhallinen.
- 3.2.1940 Kello 00.18, 00.43, 03.08 ja 04.21. Häiritsemisammuntaa maaleihin numerot: 34, 122, 121 ja 123.
- 06.45 Ilmoitus, että oma kaksimoottorinen kone lähtee Kajaanista klo 07.15, lentää itään, ylittää valtakunnanrajan ja palaa Kajaaniin klo 08.15.
- 09.40 Ilmahälytys. Lentokoneita lentelee yhtä mittaa. Lentokorkeus jopa alle 200 metriä. Pommittavat Kuhmon – Sotkamon tien maastoa Kuhmon ja kasarmin välillä.
- 13.20 Ilmoitus keskukselta, että oma kaksimoottorinen kone lähtee Kajaanista klo 14.30, lentää itään. Lento kestää puolitoista tuntia.
- 13.26 "Rumpu" ampui maali n:o 8 b:n vieressä olevaan Kankivaaran taloon tarkistusammuntana 7 laukausta. Lähin laukaus osui viiden metrin päähän talosta. Viisi kranaattia osui 50 metrin säteelle talosta. Tulenjohtajan toimi vänrikki Ikonen. Kapteeni Nousiainen esikuntineen sai määräyksen siirtyä Lammasjärven suuntaa yön kuluessa.
- 22.05 "Solki" ja "Rumpu" ampuivat maali 8 b:stä – 5, yhden ryhmän
- 4.2.1940 00.30 "Harava" antoi seuraavan puhelinsanomman:
Joukkojen on järjestettävä tehokas ilmatähystys desanttien ilmaantumisen varalta. Desanttien torjuntaan on varauduttava. Erityisesti järviä ja avonaisia paikkoja on pidettävä silmällä. Aihetta tähän toimenpiteeseen on ilmaantunut. Tämä puhelinsanoma välitettiin heti yksiköille.
- 00.36 Ilmoitus, että oma kaksimoottorinen kone lähtee Kajaanista klo 07.00. Lento kestää kaksi tuntia.

- 02.12 Ammuttiin maaliin n:o 34 yksi ryhmä kranaatinheittimellä.
- 02.23 Tuhottiin maali n:o 24, tulipeite 3.
- 06.00 Maali n:o 8 b + 5, tulipeite 2 y 1 rhm.
- 10.10 "Solki" ilmoitti, että sillä on radioyhteys Mieronahon tulenjohtopaikkaan.
- 10.18 Puhelinyhteys on vedetty Mieronahoon.
- 10.20 Alkoi ammunta Mieronahon tulenjohtopaikalta johdettuna. Tulenjohtajina toimivat vänrikki Isomaa ja vänrikki Matala. Ammuttiin kolmea maalia sangen tuloksellisesti, saatiin useita täysosumia. Kirjattiin maalit n:o 91, 93 ja 96.
- 13.45 Tulilama, jonka aikana tulenjohtopaikkaa siirrettiin.
- 14.20 Luutnantti Olsami puhelimella, että huoltotoimistoa oli pommitettu. Pommituksessa haavoittui kersantti Pekka Aho saadessaan kranaatinsirpaleen läpi oikean jalan pohkeesta. Tohtori Granlund paikalla olleena antoi ensiavun. Kersantti Aho toimitettiin heti kenttäsairaalaan.
- 14.37 Alkoi maalin n:o 92 haarukoiminen ja vaikutusammunta siihen. (Leppiahon talo ja ympäristö). Lukuisten "ryssän" koneitten etsiessä 8.patterin tuliasemia, ammunta keskeytettiin klo 16.20, että asemat eivät paljastaisi itseään "ryssän" lentäjille. 8.patteri ryhtyi tiedustelemaan vaihtosemia.
- 16.25 "Rumpu" aloitti ammunnan Kankivaarasta etelä-lounaaseen olevalle leiri-alueelle.
- 17.00 Tuhottiin maali n:o 8 b. Pakkasta -25 astetta.
- 20.00 Viestiupseeri sai käskyn patteriston toimesta vetää suoran puhelinyhteyden "Soljesta" "Kariin", koska edellisellä yhteydellä liikennöinti tulitoiminnan aikana ei yleensä ollut mahdollista ja sitä paitsi kuuluvuuskin oli huono.
- 5.2.1940 01.25 Vänrikki Reinikka ilmoitti, että "Rumpu" oli siirtynyt uusiin entisiin "Hattaran" aseisiin ja oli ampumavalmis. Samalla Reinikka ilmoitti, että vihollisen lentokone oli juuri lentänyt Jyrkänkosken yli pohjoiseen ja kääntyi Härköniemen seuduilla itään. Kone tai koneet ilmeisesti etsivät patteriamme. Kielsin "Rumpua" ampumasta. Patterin salaamisen vuoksi tulitoimintaa ei yöllä ollut. Vikapartio "Soljesta" "Kariin". Vika löytyi noin puolen tunnin kuluttua.
- 09.30 Yhteys "... " (epäselvä sana) on valmis.
- 10.10 Tulitoiminta alkoi "Solki" suoritti tarkistusammunnat ennen hakuammuttuihin maaleihin. Matkoja piti yleensä pidentää, keskimäärin 250 metriä, yhdeksän kilometrin matkalla. Maalit 91 ja 93 tarkistettiin.
- 10.45 Tulilama.
- 14.00 Neljämoottorinen "ryssän" lentokone ylitti metsikön, jossa korsomme sijaisi. Lentokorkeus noin 50 metriä. Myöhään avattu kivääri ja konekiväärituli ei tehonnut. Lentokone suuntasi etelään Rastinjärvelle.

- 14.30 Kuului voimakasta pommien räjähtelyä etelä-kaakon suunnasta. Tulenjohtaja Matala Mieronahosta ilmoitti kahden pommikoneen, kolmen hävittäjän saattamana pommittavan lujasti Sivakan seutuja. Koneet olivat ”ryssän” omia lentokoneita. Vihollisen lentotoiminta oli hyvin vilkasta koko päivän ajan.
- 15.50 Vänrikki Matala ilmoitti ”ryssän” raskaan pommikoneen lentävän kömpelösti maalin n:o 91:n yläpuolella ja pudotti pienen paketin, jonka jälkeen lensi Nurmeksen suuntaan.
- 20.45 Koko patteristo ampui maali n:o 24 tulipeitteen 2 y 2 rhm. Oma tykistöemme Vuokon ja Mäkinien ryhmästä tulittivat kiivaasti ”ryssien” majapaikkoja.
- 6.2.1940 00.12 Luutnantti ...(epäselvä nimi) ilmoitti puhelimella Hotakasta, että kranaatinheitin komppanian telttavartiomies ampui 9.patteriin kuuluvaa kuulovartiosta palaavaa tykkimies Lauri Sarajärveä vatsaan. Ampuminen johtui siitä, että vartiomies ei kuulut Sarajärven lausumaa tunnussanaa. Haavoittunut vietiin suoraan kenttäsairaalaan, jossa hän kuitenkin aamulla kuoli leikkauspöydälle. Vartiomiehen pelkuruus ja hätiköinti johti näin valitettavaan tapahtumaan.
- 06.10 Ilmoitettiin, että omat koneet lähtevät lennolle Kajaanista klo 07.00. Lento kestää 1,5 tuntia.
- 08.49 ”Solki” suoritti tarkistusammunnat tärkeimpiin maaleihin. Maali n:o 92:een ammuttiin vaikutusammuntaa, koska siellä tähystyshavaintojen mukaan havaittiin vihollisjoukkojen ruuhkautumista. Ammunta oli tuloksellista.
- 10.05 Tuliloma.
- 10.30 Oma kaksimoottorinen kone lentää näillä seuduilla ”Lapin” ilmoituksen mukaan.
- 10.50 ”Rummun” tulenjohtaja pyysi saada ampua ”ryssän” leirialuetta Salmivaaran ja maantien välisessä maastossa.
- 13.30 Divisioonan valistusupseeri ja filmaaja sotilasvirkamies Blomberg kävivät patteristossa. Ohjattiin ”Soljen” tuliasemiin, jossa filmattiin tuliasemia patterin ampuessa useampia ryhmiä päivällä hakuammuntoina maaliin n:o 94.
- 22.15 Kello 24.00 soitti vänrikki Hanhirova ja ilmoitti, että Petäjälammella heidän muonahevosenensa tänä iltana ammuttiin Tykkimiehet Pennanen ja Lahdenperä olivat viemässä muonaa Jyrkästä Mieronahoon kahdeksannen patterin tulenjohtueelle. Petäjälammella jalkaväen vartiomies hälytti telttakuntansa miehistön, jotka ryhtyivät ampumaan muonahevosta luultuaan sitä ”ryssäksi”. Hevonen kuoli ja miehet pakenivat metsään. Jalkaväen partio lähetti etsimään muonamiehiä. Taaskin jalkaväen vartiomiehen liika herkkyyys ja hermostuneisuus johtivat tähän ikävään tilanteeseen.
- 7.2.1940 00.25 III/JR 65 adjutantti järjesti etsiskelypartion Petäjälammelle.
- 00.35 Tuli ilmoitus, että tykkimiehet Pennanen ja Lahdenperä olivat saapuneet vahingoittumattomina Petäjälammelle.
- 02.00 ”Lappi” ilmoitti, että sen kaksimoottorinen pommikone lentää 7.2.1940 klo 07.00 – 08.30 ja toisen kerran klo 10.30 – 12.00.

- 10.00 Luutnantti Ahava ja vänrikki Ikonen kävivät komentopaikalla selostamassa toimintaansa Hotakan tulenjohtopaikalla.
- 11.20 Oma kone lentää Kajaanista itään ja palaa takaisin samaa reittiä. Lento kestää 1,5 tuntia.
- 14.30 "Kirnu" antoi puhelimella käskyn "Soljen" asemien vaihdosta Jyrkkään.
- 14.55 Patteriston komentaja antoi vänrikki Isomaalle. "Siirtymiskäskey tulenjohtajalle" puhelimella:
 1. Tulenjohtueen on valmistauduttava siirtymään Saunajärven pohjoispuoliseen maastoon. Tulenjohtueen on edettävä Nivalaan ja sieltä kapteeni Muroleen komentopaikkaan jossa saa tilanneselostuksen.
 2. Yhteydet. Radiolla yhteys patteriin ja sovittava kutsuista ja liikenteestä. Puhelinryhmät purkavat johdot Jyrkkään. Puhelinryhmä siirtyy odottamaan Nivalaan. Nivalasta on vedettävä johtoa niin pitkälti kun sitä riittää komentoteltalle päin.
 3. Itse on otettava yhteys etukäteen kapteeni Muroleeseen. Tulenjohtue vänrikki Matalan johdolla siirtyy jälkeensä.
 4. Patteriston mittausryhmä mittaa Ala-Jyrkästä Nivalaan ja mittauselin Nivalasta tulenjohtopaikalle. (Matala).
- 15.15 Luutnantti Niinimaa sai käskyn mittauksen suorittamisesta.
- 15.25 "Solki" sai valmistautumiskäskyn siirtymistä varten Jyrkkään.
- 15.30 Annettiin tuliaseman tiedustelukäskey:
 Luutnantti Linnala ja vänrikki Hanhiova suorittavat asematiedustelun tähän iltaan mennessä Jyrkän maastossa. Ampumasuunta Saunajärven pohjoisranta.
- 19.00 "Solki" lähti marssien Jyrkkään.
- 23.55 Patteriston komentaja, patteristoupseeri, adjutantti ja 8.patterin tulenjohtajat tulenjohtueineen lähtivät Jyrkästä kapteeni Muroleen komentopaikalle.
- 8.2.1940 05.30 Saatiin yhteys kapteeni Muroleeseen.
- 06.00-06.30 Tilanneselostus.
 Tulenjohtajien jako: Vänrikki Isomaa everstiluutnantti Ruotsalon kaistalle ja vänrikki Matala kapteeni Muroleen kaistalle.
- 08.35 Kevyt tulenjohtoryhmä lähti everstiluutnantti Ruotsalon kaistalle Luvelahden maastoon. Lähtö myöhästyi syystä, että everstiluutnantti Ruotsalon lähettämät oppaat eivät saapuneet ajoissa.
- 09.45 Puhelinyhteys "Solkeen" on valmis. Patteri ilmoitti olleensa ampumavalmis jo kello 03.00.
- 12.15 Ensimmäinen laukaus tarkistusmaaliin.
- 13.40 Siirtyminen vaikutusammuntaan. 5 rhm – keskitys – maali vihollisen patterin asema. Maali n:o 251, pitkiä ja lyhyitä, ei täysosumaa.
 Maali n:o 251, haarukoinnin jälkeen ammuttiin viiden ryhmän keskitys. Yksi täysosuma. Yleensä osumat ovat 200 metriä lyhyitä, mikä johtuu siitä, että

sytyttimiä muutettiin herkistä jäykiksi.

- 16.00 Ammunta lopetettiin, kun patteri ilmoitti panosten lukumäärän supistuneen 22:teen.
- "Uhkan" puhelinsanoma: 9.2.1940 klo 12.00 alkaen on joukko-osastojen ilmoitettava "Ansa 3:een" hätäpuheluna vihollisen lentäjien esiintymisestä heti niiden ilmestyttyä. Ilmoituksessa on mainittava, missä, mitä koneita, paljonko ja mitä tekevät.
- 23.00 "Kirnu" ilmoitti puhelimella, että patteristo on alistettu osasto Ruotsalolle.
- 13.45 Patteriston komentaja ja adjutantti lähtivät jalkaväen komentopaikalle.
- 9.2.1940 05.05 Patteriston komentaja ja adjutantti saapuivat jalkaväen komentopaikkaan.
- 05.10 Seuraava puhelinsanoma: Käsky Vuokolle:
 1. "Ruotsi" ottaa johtoonsa pataljoona Muroleen ja pataljoona Lassilan. Lisäksi alistetaan "Ruotsille" alistetaan patteristo Lehvä. (Yksi patteri ja haupitsi). Ammuksia edellinen saa 120 ja jälkimmäinen 450.
 2. Osasto "Ruotsin" tehtävä on vallata vihollisen asemat Saunajärven luoteispäässä.
 3. Tykistötulen käyttö suunnataan ensin pataljoona tukemiseksi.
 4. Noin komppanian vahvuinen vahvennettu osasto pataljoona Salomiehestä hyökkää samaan tavoitteeseen pohjoisesta. ... (eps) tavoitteessa on otettava 9.2 klo 07.00. Prikaati Vuokon on otettava yhteys toiseen hyökkäysostoon tukikohdan länsipuolitse.
- "Uhka"
- 10.30 "Solki" sai käskyn suorittaa asematiedustelun Nivalan maastosta, siten että ainakin yksi tykki jo valoisan aikana voi suorittaa tarkistusammunnan ennen ammutuihin maaleihin.
- 11.00 "Rummun" haupitsi ajoi aseisiin Nivalan eteläpuolella olevasta järvestä etelään olevan suoaukean pohjoisreunaan, noin sadan metrin päähän maantiestä.
- 11.45 "Rumpu" ampumavalmis.
- 12.00 -15.00 9.patterin kevyt tulenjohtoryhmä, vänrikki Matala, lähti kapteeni Lassilan komentopaikalle ja sieltä edelleen tulenjohtotehtäviin. Yhteys "Rumpuun" radiolla.
- 19.10 Kapteeni Marttisen puhelinsanoma: Tänä yönä kolme putkea Nousiaiselta Lutjaan. Huomispäivän perusteet kaikille putkille Luvelahteen ammuntaa varten annetaan huomispäivänä tarkemmin käskettävänä aikana. Kaikkien Lutjan ja Kälkäsen putkien on ryhdyttävä ampumaan Kannaksen maastoa. Päätoiminta Luvelahdessa 11.2 aamulla varhain.
- 10.2.1940 07.00 "Soljen" ja "Rummun" mittauselimet aloittavat kannanmittauksen krh:n asemista. "Solki", vänrikki Ikosen tulenjohtopaikkaan ja "Rumpu" vänrikki Naaskon tulenjohtopaikkaan. Viestiyhteydet vedettiin asemakeskuksen tulenjohtokeskuksesta tulenjohtajiin.
- 14.30 Tulenjohtokeskus valmis.

- 14.35 Asemakeskus valmis.
- 16.00 Yhteys vänrikki Matalaan. Muihin tulenjohtajiin ei ole vielä yhteyttä, koska jalkaväen antamat oppaat eivät osanneet opastaa ryhmiä määräpaikkoihin. Pitkin päivää tulenjohtajat ampuivat tarkistusammuntoja. Yleensä suoritettut mittaukset pitivät matkaan ja sivusuuntaan nähden paikkansa.
- 22.00 Maaliluettelo olivat saapuneet vänrikki Matalalta. Matala on mitannut seitsemän maalia (2000 – 2006) ja neljä maalia. (253). Naasko on mitannut kolme maalia. (351 – 353).
- 11.2.1940 02.30 Tulikäsky laadittu. Tykistövalmistelu klo 04.00 – 06.00. H-hetki klo 06.00. Kello 06.00 jälkeen saatto. Tykistön valmistelussa tuhottiin 23 maalia.
- 03.45 3./KTR 9 on puhelinyhteydessä III/KTR9:n kanssa.
- 04.10 Ensimmäiset tykinlaukaukset tärisyttivät ilmakerrosta ja ilmoittivat samalla ”iivanalle” tykistömme tulivalmistelun alkaneen. Tulenavaus myöhästyi 10 minuuttia. Viimeisen valmistelun maaliintulo aika H-1. Tulikäskyä voitiin yleensä seurata 3.patteria lukuun ottamatta. 3.patteri pystyi ampumaan ensimmäisen laukauksen vasta H-7. Vaikutusammuntaan 3.patteri ei tällä suunnalla lainkaan pysty. Sen toiminta oli kaikin puolin arvostelun alapuolella.
- Valmisteluun käytetyt ammusmäärät: Kranaatteja 910 kappaletta.
Suunniteltu käyttö: Kranaatit 1040, srappnellit 200.
- 8.parrerin ja 9.patterin tuli oli sangen tehokasta. Useaan maaliin saatiin täysosumia. Patterien tuli jaettiin kaikkien kolmen pataljoonan kesken siten, että molemmat patterit maalien laadun mukaan ampuivat osasto Ruotsalon, osasto Muroleen ja kapteeni Lassilan kaistoille mitattuja maaleja.
- 06.05 Tulen avaus alkaneen saaton aikana annettiin tulenjohtajille siten, että vänrikki Naasko johtaa 3./KTR 9:n tulta ja 8./KTR 9:n tulta. Vänrikki Matala johtaa 9./KTR 9:n tulta.
Tykistön ammunta vielä saatonkin aikana oli melkoisen vilkasta. Useita täysosumia, muun muassa pariin kranaatinheittimeen, panssarintorjuntatykkiin sekä korsuihin. Vänrikki Matala johti tulta erikoisen taitavasti.
- 12.40 Kapteeni Nousiainen tiedotti puhelimella seuraavan puhelinsanomana: Lutjan ja Kälkäsen yksiköt valmistautuvat suorittamaan huomisaamuna tulivalmistelun Kannakselle nykyisistä asemistaan. Aika annetaan myöhemmin. Valmistelu kestää yhden tunnin.
- ”Tärsky”: 8.patteri suorittaa tänään ainakin tulenjohtomittauksen ”Hirsiväestönsuunnan” suuntaan, joka on Klemetistä noin 2,5 km itään. Tarpeen vaatiessa jalkaväki suojaa Katajalammilla olevasta Ilomäen jalkaväkitorukasta.
- Kapteeni Hirva
- 13.40 Patteristo lopetti ammunnan ammusten vähyyden vuoksi. Jäljelle jäi vain noin 200 kranaattia ja 250 srappnellia.
- 13.52 Osasto Ruotsalon adjutantti tuli ilmoittamaan, että kapteeni Murole pyytää tykistötulta heitä kiivaasti ampuvaan tykkiin. Tykki voi saada paljon tappioita

aikaan. Vaikka patteristolla oli kranaatteja vain 200, ammuttiin tulenjohtaja Matalalle oikeus ampua kyseistä tykkiä.

14.00 -17.00 Tykistöammuntaa. Yllä mainittu tykki vaikenä hyvin suunnatun keskityksen jälkeen pari tunniksi, mutta sen jälkeen ampui suorasuuntauksella tulenjohtajan tähytyspaikkoja. Paikkaan suunnattu parin ryhmän keskitys vaijensi tykin toiminnan joksikin ajaksi. Tykki lienee ollut maahan kaivettu hyökkäysvaunun tykki.

Vänrikki Isomaa johti "Soljen" tulta katettuun konekivääriasemaan. Täysosumiakin tuli, mutta tuho oli liian pieni hävittämiseen tai lamauttamiseen.

Ammusten kulutus tämän päivän aikana oli noin 867 kranaattia. Ammuksia oli jäljellä 11.2.1940.

8.patterilla 1. pan 34
5. pan 225
3 r 222

22.15 Divisioonan tykistökomentaja antoi seuraavan puhelinsanomaa: Luvelahti. Hyökkäys 12.2. klo 06.00. Valmistelu alkaa klo 05.15 – 06.00, patterit 8. ja 3. Patterit käyttävät ammuksia valmisteluun, 8 patteri 50 kranaattia ja saattoon 30 kranaattia, 3.patteri valmisteluun 150 kranaattia ja saattoon 100 kranaattia.

"Ryssän" kranaatinheitin ja tykit ampuivat melko kiivaasti yöllä.

- 12.2.1940 06.35 Tulenjohtaja Matala aloitti ammunnan "Soljella" tulittamalla "ryssän" tuliaseita.
- 07.04 Tulenjohtaja Matala suoritti tukiammunnan "Hattaralla". (3.ptri). Maali n:o 201. "Hattaran" mittaukset havaittiin huomattavan paljon virheellisiksi, koska maaleihin, joiden koordinaatit patterille ilmoitettiin, matkat tulivat 700 metriä pitkiksi. Kaksi maalia ammuttiin sisään. "Esikuntamäki", jossa "ryssän" esikunta oli, oli toisena maalina ja siihen ammuttiin 162 kranaattia.
- 10.40 7500 ilmoitti, että kaksimoottorinen oma kone lentää alueellamme klo 10.45 – 12.05.
- 11.18 Tuliloma
- 12.30 Laadittiin suunnitelma tykistön jalkaväelle antamasta tuesta. Tulenjohtajiksi määrättiin vänrikit Isomaa ja Naasko. Varsinaista valmistelua ei katsottu voitavan suorittaa, koska valmisteltuja maaleja ei sillä alueella ollut, jonne jalkaväki tykistön tulta toivoi. Tykistön tuli päätettiin antaa saaton muodossa.
- 14.35 "Rumpu" aloitti ammunnan "ryssien" patteriin. Maali varmistettiin (n:o 300). Tuli 36-60, matka 5020 m. Kranaatteja käytettiin 6 kpl.
- 15.10 Tuliloma
- 15.11 Ilmoitus, että oma kaksimoottorinen pommikone lentää alueellamme klo 15.00 – 17.00.
- 18.30 -20.35 Matala ampui "Soljella" "ryssän" patterin asemia. Tähystäjinä toimivat tulenjohtajien lisäksi jalkaväen tähytäjät. Havainnot saatiin leikkaamalla eri tähytäjien suuntia ja patterin paikka määritettiin leikkaamalla eri tähytäjien

havaitsemat lähtölaukausten suunnat. Samanaikaisesti tykistötulen kanssa kapteeni Lassilan pataljoona hyökkäsi ”esikuntamäkeen”, jonka itäpuolisella rinteellä patterit olivat.

Yötaisteluja.

- 13.2.1940 08.05 Suoritettiin tarkistus-, ja häiritsemisammuntoja pitkin päivää.
- 12.00 -12.20 ”Ryssän” hävittäjälaivue teki lentohyökkäyksen komentopaikkaan ja sen läheisyyteen. Pudottivat kuusi pienempää pommia ja ampuivat kiivaasti konekivääreillä räjähtäviä luoteja.
Tappiotilanne: Tykkimies Viljo Rautio haavoittui vaikeasti. Luoti lävisti hänet selän puolelta vatsaan. Yksi ”Soljen” hevonen haavoittui takareiden lihakseen ja yksi komentojaoksen hevonen kavioonsa.
- 15.00 -24.00 Tarkistusammuntaa maaliin n:o 203, johon seuraavana aamuna ammutaan patteriston keskitys.
- 14.2.1940 00.15 ”Solki” ammuttiin sisään vasta saapuneilla uusilla panoksilla.
- 02.0 -04.02 Häiritsemis-, ja lamauttamisammuntaa maaliin 203, joka ammunta samalla oli valmistelua jalkaväen hyökkäykselle maalialueelle.
- 05.00 Jalkaväen H-hetki.
- 05.05 -11.05 Saattona tykistöammuntaa ennen varmennettuihin maaleihin, erikoisesti maaliin n:o 207. Yksi ”ryssän” tykki saatiin vaikenemaan.
- 15.10 Saatiin käsky suorittaa vielä tämän päivän kuluessa tarkistusammunta Klemettiin hirsirakennukseen.
- 15.19 Oma suuri hävittäjä lentää klo 15.00 – 16.30. alueellamme.
- 15.20 Tulenjohtajaksi määrättiin luutnantti Niinimaa, jonka on saatava jalkaväeltä riittävän vahva tuki. (Kapteeni Salomies).
- 15.55 ”Solki” sai tehtäväksi suorittaa tulenjohto-, ja maalisuunnitelma Klemetin hirsirakennuksen maastoon. Partion johtajaksi määrättiin vänrikki Turunen. Tarkistusammunta on aloitettava viimeistään huomenna aamuhämärissä. Vedettäviä puhelinyhteys tapseja on lainattava kapteeni Salomieheltä.
- 20.00 Vänrikki Aho sai tehtäväkseen muodostaa varmistuspartion hyvistä hiihtäjistä. vahvuus yksi upseeri ja kuusi miestä. Tehtävänä on hiihtää metsälinjaa pitkin itäkaakkoon 1,5 km ja siitä pohjoiseen huoltotiehen, tien länsipuolta 500 metriä josta takaisin majapaikkaan.
- 20.35 Varmistuspartio lähti.
- 22.15 Varmistuspartio saapui. Ei mitään erikoista.
- 23.45 Varmistuspartio, vahvuus yksi alipseeri ja kolme miestä alikersantti Räisäsen johdolla. Tehtävänä on hiihtää metsälinjaa itäkaakkoon 1,5 km, josta huoltotien länsipuolelta takaisin komentopaikalle. Partio lähti.
- 15.2.1940 02.10 Alikersantti Räisäsen partio palasi. Ei mitään tavallisuudesta poikkeavaa ilmoi-

tettavaa.

- 07.00 Luutnantti Niinimaa, tarpeelliset mittausmiehet ja radioryhmä suojanaan kaksi jalkaväkiryhmää, lähti tulenjohtopaikan tiedusteluun Klemetin maastoon.
- 10.20 Vänrikki Matala aloitti tarkistusammunnan "Soljella" maaliin n:o 201.
- 12.25 "Ryssän" lentokone laski ruokatavaraa maalin 201 läheisyyteen. Tulenjohtaja Matala siirsi nopeasti tulen ruokatavaroiden pudotuspaikkaan ja kun "ryssät" ryntäsivät hakemaan ruokapakettejaan, "soljen" keskitys sattui keskelle "ryssän" joukkoja.
- 12.35 Everstiluutnantti Ruotsalolta tuli puhelimella käsky, että patteriston on valmistauduttava torjuntaan. Vain tarkistusammuntaan saa käyttää ammuksia.
- 16.25 PSRE:n tykistökomentaja majuri Putso ja kapteeni Hirva kävivät komentopaikassa.
- 17.10 Vieraat lähtivät taaemmaksi. Tykistökomentaja ilmoitti, että "Rumpu" saa täyden kaluston ja niin myös 7.patteri, viikon kuluessa.
- 17.30 "Rummun" partiohevonen ja kolme miestä joutuivat kosketukseen Lutjanjärvellä 15 miehen lumipukuihin pukeutuneen vihollispartion kanssa. Kosketus tuli aivan yllätyksenä. Kaksi "ryssää" ammuttiin. Omille ei tullut tappioita. Vänrikki Reinikan johtama 10 miehinen partio lähti takaa-ajoon, muuta eivät tavoittaneet partiota. Lutjan talo tutkittiin, mutta se havaittiin tyhjäksi.
- 19.50 Vänrikki Matala ampui "Soljella" noin 15 minuuttia "ryssän" hyökkäysvaunun hävittämistarkoituksessa.
- "Ryssän" erillisiä partioita on liikkeellä lähiympäristössä. (Dolinin hiihtoprikaati).
- 16.2.1940 01.00 Esikuntapatterista 10 miestä ja Er.P 14:sta 14 miestä luutnantti Niinimaan johdolla lähetettiin ajamaan takaa "ryssän" partioita, jonka muonakolonna illalla klo 22.30 aikaan kohtasi komentopaikalta noin 2 km pohjoiseen, paikkaan jossa yksi "ryssä" ammuttiin. Muroleen pataljoonasta lähetettiin vastaa 15 miestä, koska muonankuljettajan ilmoituksen mukaan "ryssiä" oli noin 20 miestä.
- 02.45 Partiot tapasivat "ryssät" kokoontuneina entisen teltan pohjalle lähelle tietä. "Ryssiä" oli kuusi, jotka kaikki ammuttiin.
- 06.00 Luutnantti Niinimaa ilmoittautui komentopaikalla tehtävänsä suorittaneena. Sotasaaliina saatiin yksi konepistooli ja kivääreitä. Joukossa oli myös automaattikivääreitä. Eräässä karttalaukussa oli suuri määrä "ryssäläistä" rahaa. "Ryssät" olivat kohmettuneita ja nälkäisiä. Vain yksi "ryssä" avasi tulen.
- 07.05 Kun luutnantti Niinimaan partio palasi takaisin majapaikkaansa, kohtasi se edellisellä kahakkapaikalla yhden "ryssän", jonka tykkimies Häkkinen ampui.
- 10.55 Partio, vahvuus yksi upseeri ja yhdeksän miestä, johtajan vänrikki Aho lähti seuraamaan aamuiselta kahakkapaikalta "ryssien" jälkiä länteen. Jäljet kaartivat etelään maantien eteläpuolelle saakka. Tehtävänä on ottaa selville siihen suuntaan hiihtäneen partion vahvuus ja jos mahdollista, sen tuhoaminen.

- 11.45 Tykistökomentaja antoi puhelimella käskyn ammuksien käytöstä:
 1. Ammuksia saa käyttää vain välttämättömiin tarkistusammuntoihin, muuta jos tilanne välttämättömästi vaatii, myös vaikutusammuntoihin.
 2. Asematiedustelu on järjestettävä kolmen patterin tuliasemia varten Kolkolanjärven maastosta. Samanaikaisesti on suoritettava tiedustelu mainittuun maastoon ja sen jälkeen on suoritettava tien aukaiseminen ja raivaus. Työt on pantava heti alulle.
- 12.00 Patteristoupseeri sai käskyn asematiedustelun järjestämisestä Kolkalanjärven maastoon kolmea patteria varten siten, että patterit voivat ampua sekä Luvelahden, että Klemettiin suunnassa olevia vihollisen varusteltuja asemia. Tiedustelu on suoritettava yhdessä 8.patterin patteriupseerin kanssa siten, että vänrikki Hanhirova tänään suorittaa asematiedustelijoineen ylimalkaisen tuliasematiedustelun ja huomenna luutnantti Linnala ja vänrikki Hanhirova yhdessä suorittavat yksityiskohtaisen tuliasematiedustelun.
- Vänrikki Lamminpää suorittaa 17.2 aamulla luutnantti Linnalan kanssa tiedustelun ja sen jälkeen huolehtii tien avaamisesta ja tarpeellisesta raivauksesta.
 Patteriston mittausupseeri suorittaa heti yksityiskohtaisen tuliasematiedustelun jälkeen ryhmänsä kanssa mittaukset erilliskoordinaatiston muodostamista varten.
- 12.30 Aloitettiin tarkistusammunta.
- 13.45 Kaikilla pattereilla suoritettiin tarkistusammunta maaliin n:o 201.
- 13.50 Luutnantti Havu aloitti hakuammunnan korsualueelle maalista n:o 203 länteen 200 metriä.
- 14.00 Vänrikki Ahon johtama partio palasi. Saalis: Yksi ”ryssä” ammuttiin, pikakivääri, Golt-pistooli ja täydellinen lääkintälaukku.
- 15.10 Huoltopäällikkö sai käskyn huollon järjestelyistä. 17.2.1940 lähtien patteristo huoltaa itsensä.
 Päivän kuluessa vänrikki Reinikan porukka sai teilatuksi kaksi ”ryssää”, joilta saaliiksi saatiin kaksi puoliautomaattikivääriä.
 Luutnantti Seppävuoren patteri otti kolme vankia ja kuusi pikakivääriä, jotka luovutti vänrikki Reinikalle.
- 17.2.1940 03.30 ”Hattara” (3.patteri) lähti Lutjalta Vetkon ja Kälkäsen maastoon.
- 08.45 Vänrikki Matala ja tulenjohtue, sekä kolme aliupseeria ja yksi mies lähtivät lyhyelle tiedustelumatkalle. Noin puolen tunnin kuluttua lähdestä, vänrikki Matala tapasi ensimmäisen ”ryssän” ja heti kohta sen jälkeen lisää useita ”ryssiä”. Syntyneessä tulitaistelussa ammuttiin heti ”ryssän” pikakivääri-ampuja ja seitsemän muuta ”ryssää”.
- 09.30 Yllämainitut kaksi upseeria, kolme aliupseeria ja yksi mies lähtivät ajamaan takaa ”ryssiä”. Takaa-ajoon liittyi patteriston mittausryhmä alikersantti Hännisen johdolla. Mittausryhmä oli suorittanut omia mittauksiaan 200 – 300 metriä.. Mittausryhmän varmistukseksi jalkaväki oli antanut kahdeksan miestä. Purolinjan ja ”Kertun” tien risteyksessä tavoitettiin perääntyvät ”ryssät” jotka olivat aivan yhdessä kasassa, aarin alalla 40 miestä.

- 10.35 Ilmoitus, että oma kaksimoottorinen pommikone lentää alueellamme klo 10.15 – 13.00.
- 13.00 Vänrikki Matalan miehiltä loppuivat panokset, minkä vuoksi Matala lähti "Partaa" ja sai everstiluutnantti Ruotsalolta panoksia ja kuusi miestä.
- 10.50 Luutnantti Linnala ja vänrikki Lammenpää lähtivät suorittamaan aikaisemmin saamaansa tehtävää Kolkkanjärven maastoon.
- 10.50 Ilmoitus, että yksi yksimoottorinen lentokone lentää alueellamme kolme tuntia alkaen klo 11.15.
- 15.00 Jatkuneessa tulitoiminnassa kaatui omista miehistämme alikersantti Hänninen ja mittaja Heikki Häkkinen sekä yksi jalkaväen mies. Lisäksi haavoittui viisi jalkaväen ja kranaatinheittimen miestä.
- 15.30 Kahakka päättyi. Saaliina saatiin: 1 konepistooli ja yli 50 puoliautomaattikiivääriä sekä "ryssiä" kaatuneina 55. Kolme "ryssiä" pääsi pakoon.
- 16.00 Vänrikki Matala antoi selostuksen vahvan vihollispartion tuhoamisesta. Tuhoamisen suorittivat vänrikit Matala ja Grön, sekä kolme aliupseeria ja yksi mies, patteriston mittausryhmä alikersantti Hännisen johdolla, mittausryhmän varmistusryhmän kahdeksan miestä ja myöhemmässä vaiheessa yksi ryhmä Halosen komppaniasta sekä kranaatinheitin miehiä.
- 16.25 Luutnantti Linnala antoi selostuksen suorittamastaan tuliasematiedustelusta. Tuliasemamahdollisuudet ovat hyvät, samoin tietekomahdollisuudet, sillä tiedustelijat löysivät vanhan tienpohjan. Pääsuunnaksi sopii 29-00, jolloin annettu tehtävä voidaan suorittaa ilman rintamanmuuttoa.
- 17.30 Vänrikki Aho lähti käskynantoon Kähkölän tienhaaraan.
- 21.00 Vänrikki Aho toi kapteeni Hirvan käskyn III/KTR 9:n viestitoiminnasta.
- 18.2.1940 07.00 Patteriston mittausryhmä ja "Soljen" mittausmiehet aloittivat mittaukset Nivalasta "Rumpuun", Kolkkanlammen maastoon.
- 07.00 Patteriston viestijaos aloitti puhelinyhteyden vedon "likka 2:sta" "Rumpuun", sekä "Edusta" vänrikki Ikosen tulenjohtopaikkaan, Klemetin eteläpuolella olevaan maastoon.
- 09.30 Vänrikki Matala suoritti tarkistusammunnan maaliin n:o 201.
- 17.00 "likka" ja "Teemu" katkaisivat yhteytensä koska siirtyivät Kolkkanlammen maastoon. "Etu" yhdistää siirron "likka 2:een" ja (eps).
- 18.00 Yhteydet "Rumpuun" ja Ikoseen ovat valmiit.
- 18.00 Komentojaokselle ruvettiin kaivamaan korsua.
- 192.1940 06.00 Korsu on kaivettu ja katettu.
- 09.30 Vänrikki Matala suoritti tarkistusammunnan maaliin n:o 201. Ammunnalla oli samalla vaikutusta, sillä hirsivarustukseen tuli täysosuma, samoin kaksi täysosumaa rintavarustukseen ja yksi jalkaväen korsuun.

- 09.55 -11.00 Vänrikki Ikonen suoritti hakuammunnan Klemetin hirsivarustukseen "Soljella".
Maali n:o 452.
- 11.25 Yhteys likkaan on valmis.
- 12.00 Teemun yhteys valmis. Tarkistusammuntoja.
- 19.20 Kapteeni Hirva käski parin päivän aikana käyttämästä ainoatakaan ammusta.
- 20.2.1940 02.30 Puhelimella ilmoitus "Edusta", että yksi yksimoottorinen kone lentää alueellamme klo 05.50 – 08.30 välisenä aikana.
Päivä oli tykistötoiminnallisesti hiljainen.
- 18.00 Puhelinilmoitus, että oma kaksimoottorinen kone lentää alueellamme klo 18.00 – 20.00.
- 19.00 Ilmoitus tulenjohtajille, että saavat ampua, jos jalkaväki pitää ammuntaa aivan välttämättömäksi. Häirintäammuntaan on käytettävä pääasiassa srappelleja koska kranaatteja on vähän.
- 21.2.1940 02.15 Puhelinilmoitus, että oma kone lentää Kajaanista klo 06.00 – 08.30 välisenä aikana.
- 07.00 "Rummusta" lähti yhden tykin miehistö Etp:stä noutamaan sinne autolla tuodun uuden haupitsin.
- 15.00 Luutnantti Linnala ilmoitti luutnantti Nukarin soittaman ilmoituksen, että patteristo saa ampua rajoitetusti tarkkaan tähystettyä tulta.
- 16.30 Naaskan tulenjohtopaikalla haavoittui vaikeasti Naaskon taistelulähetti tykkimies Olavi Karttunen "ryssän" hyökkäysvaunutykin ampuman kranaatin sirpaleesta.
- 16.40 Toinen runkojohto "Edusta" "likkaan" on valmis.
- 19.00 "Rummun" toinen haupitsi on ampumavalmis.
- 22.2.1940 02.30 Ilmoitus, että oma kaksimoottorinen kone lentää klo 06.30 – 09.00 välisenä aikana.
- 09.00 Vänrikki Naasko aloitti "Rummulla" tarkistusammunnan maaliin n:o 354.
- 09.15 Matala aloitti tarkistusammunnan maaliin n:o 201 "Soljella".
- 10.05 Vänrikki Matala aloitti tarkistusammunnan maaliin n:o 201 "Rummulla".
- 10.45 Ammuttaessa ryhmää maaliin n:o 201, tuli putkiräjähdyksessä uudessa haupitsissa Haupitsi meni aivan käyttökelttomaksi. Tykkimiehistä haavoittui vain yksi mies lievästi.
Putkiräjähdyksessä lienee johtunut ammuksen sytyttimestä tai ammuksesta. Putken kappaleet lensivät suurikokoisina sirpaleina aina 200 metrin päähän asti. Kuin ihmeen kautta tykkimiehet säästyivät vahingoilta. Suuntaaja sai mustelman reiteensä.

- 12.20 Vänrikki Matala ampui "Rummulla" maaliin n:o 205. Yhteen korsuun tuli täysosuma.
- 18.00 Puhelinilmoitus, että yksi yksimoottorinen oma kone lentää alueellamme klo 21.00 – 24.00 välisenä aikana.
- 23.2.1940 09.00 Divisioonan tykistökomentaja ilmoitti, että patteristo saa ampua Luvelahden maaston maaleja.
Pitkin päivää suoritettiin tarkistusammuntoja.
- 18.00 Puhelinilmoitus, että oma yksimoottorinen lentokone lentää tänään kello 21.00 – 23.30 välisenä aikana.
- 24.2.1940 10.15 Vänrikki Matala sai tehtäväksi valmistella kyseisen suorasuuntausaseman ottamalla yhteyden kapteeni Muroleeseen.
- 16.00 -18.00 Vänrikki matala ampui saumakohdassa olevia maaleja sekä "Rummulla" että "Soljella". "Rummulla" ammuttiin 60 kranaattia ja "Soljella" 70 kranaattia.
- 25.2.1940 00.30 Vänrikki Matala suoritti hävittämisammuntaa "Soljella" ja "Rummulla".
- 04.30 Häiritsemisammuntaa.
- 05.55 Vänrikki Naasko ampui sisään maalin n:o 362.
- 06.05 Suorasuuntaus asemaan lähetetty ruotsalainen tykki sivuutti patteriston komentopaikan.
- 06.30 "Rummulta" loppuivat kranaatit.
- 06.55 Ammunta "Rummulla" maaliin n:o 362 jatkui "Rummun" saatua ammustäydennyksenä 42 kranaattia.
- 07.40 Tulilama. Ammuksia "Rummulla" on 32 kranaattia.
- 12.00 -12.25 "Ryssän" koneet tekivät useita syöksyjä komentopaikan yläpuolella ja ampui kiivaasti konekivääreillä. Tappiota ei tullut, koska komentojaos kokonaisuudessaan, pääsi suojautumaan aikaisemmin kaivettuun sirpalesuojaan, jota myös parina iltana on lämmitetty saunana.
Pitkin päivää "ryssän" hävittäjät tekivät syöksyjään patteriston majoitusalueelle.
- 13.00 Kersantti A Ojamus haavoittui lievästi konekivääritulituksessa jalkaan.
- 15.45 Lentohyökkäyksessä 9.patterin tuliasemia vastaan, kuoli pommin sirpaleesta tykkimies Oskari Autio. Lisäksi haavoittuivat luodeista tykkimiehet Olavi Pirinen, Martti Niskanen ja Akseli Simula. Ensiksi mainittu haavoittui vaikeimmin.
- 16.00 Patteriston ammustilanne tällä hetkellä:
- | | | |
|-------|-------|--------|
| Rumpu | 24 kr | 92 sr |
| Solki | 11 kr | 722 sr |

"Rummulle" tulevat kaksi kappaletta 122H/30 jätettiin "likka 2:n" maastoon yöllä "Rumun" tuliasemaan ajoa varten.

- 21.30 Puhelinilmoitus, että oma kone lentää alueellamme tänään klo 23.00 – 01.30 välisenä aikana.
- 26.2.1940 00.30 Vänrikki Reinikkaa ammuttiin takaa päin reiteen hänen hiihtäessään tietä tuliasemasta huoltotoimistoon, noin yhden kilometrin päässä huoltotoimistosta.
- 06.05 Sää tiedot 26.2.1940 klo 06.00:
000007628
478051770
567093XXX
510113XXX
512118XXX
- 11.08 Sää tiedot 26.2.1940 klo 11.00:
000007641
348041690
470096XXX
473112XXX
472110XXX
- 12.00 Kapteeni Muroleen lohkolle siirretty suorasuuntaustykki aloitti ammunnan. Ammunta oli tehokasta. Ainakin neljä korsua saatiin hajalle. Vihollisen lentotoiminta alueellamme oli tavattoman vilkasta. "Rummun" yksi hevonen haavoittui.
- 17.00 Kapteeni Hirva ilmoitti, että ruotsalainen suorasuuntaustykki saa seuraavan yön aikana 135 kranaattia ja 135 sytytintä, joiden kuljettamisesta huolehtii ja vastaa patteriston a-tarvikekolonna neljällä hevosella.
- 19.00 Yhteydet ovat valmiit "liikan" keskuksen ja "Teemuun".
"Rumpu" on siirtynyt uusiin aseisiin, joissa nyt on kaikkiaan kolme haupitsia 122H/30
- 27.2.1940 07.00 "Ryssä" aloitti melkoisen tiheän ammunnan jolloin sen ammuksiset putosivat lähelle patteriston komentopaikkaa.
- 10.20 "Ryssän" ammunta jatkuu edelleen.
- 11.50 -13.30 Kolme "ryssän" konetta ampui kiivaasti konekivääreillä alueettamme tien suunnassa.
- 12.00 Kapteeni Hirva ilmoitti, että suorasuuntaustykki saa yöllä 100 kranaattia sytyttimineen.
- 13.30 Lumipyry alkoi.
- 14.00 Saatiin tieto, että "Rummun" eilen haavoittunut hevonen on kuollut.
- 15.15 Suorasuuntaustykki sai "Hattaralta" 50 akr:n sytytintä. Ammunta alkoi heti.

- 15.45 Vänrikki Matala ilmoitti, että suorasuuntaustykki oli ampunut noin 50 kranaattia hyvällä tuloksella. Ammunta jatkuu.
- 17.55 Suorasuuntaustykki lopetti ammuttansa ammuttuaan 136 kranaattia.
- 21.40 Luutnantti Havu sai tehtäväksi järjestää asematiedustelun Petäjälammen maastoon siten, että "Rumpu" myös myöhäisemmässä vaiheessa voi uusista asemista ampua Klemettiä sekä Mämmelää, Rastijärveä ja Kankivaaraa.
- 22.00 I/KTR 9:stä tullut ammuskolonna, kolme hevosta, joka kuljetti suorasuuntaustykille 100 kranaattia sytyttimiseen, sivuutti patteriston komentopaikan.
- 28.2.1940 07.25 Patteristoupseeri ilmoitti, että "Rumpu", jossa nyt on kolme haupitsia, oli valmiina tuhoamisammuntaan.
- 07.30 Patteristoupseeri ilmoitti järjestäneensä "rummun" uusien tuliasemien tiedustelun Petäjälammen tienoilta seuraavasti:
Vänrikki Hanhirona suorittaa yleisen tuliasematiedustelun. Yksityiskohtaisen asematiedustelun suorittavat patteristoupseeri, patterien päälliköt ja vänrikki Hanhirona.
- 10.15 Vänrikki Matala ampui "Rummulla" maaliin n:o 207, jossa on "ryssän" laakatykki. Puhelinyhteys on kovin heikko. Täysosumaa ei tullut. Kranaatteja käytettiin 11 kappaletta.
- 11.20 Tulilama.
- 13.10 Luutnantti Nukuri "Ansasta" ilmoitti puhelimella "Edun" välityksellä: "Ryssä" hyökkää "Sojen kimppuun". Sana "Sojelle" on toimitettu. Varmistus on asetettava. Yhteys on otettava jalkaväkeen. Ryhtykää te puolestamme toimenpiteisiin. Mitään erikoisia joukko-osastoja ei tarvita suorittamiseen.
- 13.15 Ilmoitin asiasta luutnantti Linnalalle ja käskin lähettämään voimakkaan taisteluryhmän ottamaan asiasta selvää.
- 13.17 Yritin soittaa puhelimella "Solkeen", mutta yhteyttä ei saatu.
- 13.20 Käskin luutnantti Linnalan ottamaan puhelinyhteyden "Solkeen" heti kun sinne pääsee.
- 13.22 Yritin "Solkeen" "Karin" kautta, mutta yhteyttä "Iikasta" "Kariin" ei ollut.
- 13.23 Ilmoitus "Partaan" luutnantti Korhoselle "Ansan" puhelinsanomasta. Samalla ilmoitin toimenpiteistäni.
- 13.40 Luutnantti Linnala ilmoitti antaneensa käskyn luutnantti Kaasilalle, jonka on heti järjestettävä taisteluryhmä, jonka vahvuus on 1+2+18. Osaston on heti lähdettävä hevosilla Jyrkkään, mistä on otettava yhteys Petäjälammen ja sen jälkeen jatkettava matkaa Petäjälammelle.
- 13.55 Ilmoitin Lehvälle "Kovaan" toimenpiteistä, mutta yhteys sinne oli huono.
- 14.12 Luutnantti Linnala ilmoitti päässeensä puhelinyhteyteen "Soljen" kanssa. Osasto Kuokkasen jalkaväkipartiot ovat etumaastossa.. Vänrikki Turunen on järjestänyt patterin lähipuolustusasemiin. Kosketusta viholliseen ei ole.

- 14.15 Taisteluryhmä lähti liikkeelle.
- 14.30 Ilmoitin puhelimella toimenpiteistäni kapteeni Lehvälle.
- 15.15 Luutnantti Linnala soitti ja ilmoitti vänrikki Hanhiron palanneen asematiedustelusta. Kosketusta viholliseen ei ole. Miehistön mieliala on erinomainen ja taisteluhalu suuri. Asematiedustelua "Rummulle" on vielä jatkettava. Suojainen sää vaikeuttaa ja hidastaa tiedustelutoimintaa. Lämpötila – 7,5 astetta, päivällä 0.
- 16.30 Tiedustelin luutnantti Nukariselta, mistä oli tullut tieto "ryssän" liikehtimisestä "Solkeen" päin. Hän ilmoitti saaneensa tiedon ylempää. "Ryssien" vahvuutta hän ei voinut ilmoittaa, muuta luultavasti ne ovat vain partioita, jotka liikehtivät, joko Klemetistä tai Rastinjärveltä käsin. Luutnantti Linnala ilmoitti puhelimella tilanteesta "Soljessa" seuraavaa: Pataljoona Kuokkanen lähetti tiedustelupartion päivällä Kulvetvaaraan ottamaan selville "ryssien" liikehtimisen. Partion huomattessaan "ryssät", suorittivat hälytyksen pilleillä. Tämän jälkeen partio hiihti Leppirinteeseen, jossa se rinnettä alas hiihtäessään joutui menemään "ryssien" ketjun läpi. "Ryssät", vahvuudeltaan noin puolitoista joukkuetta, ampuivat kiivaasti kivääreillä ja automaattikivääreillä. Konetuliaseita ei nähtävästi heillä ollut. Partio saapui takaisin "ryssät" kiertäen klo 18.30.
- 20.35 Vänrikki Turunen ilmoitti, että yhteys "Kariin" on poikki. Epäili, että "ryssien" partio on yhteyden katkaissut, koska maastossa oli outo latu. Annettiin käsky lähettää partio ottamaan tilanteesta selvää.
- 22.15 Luutnantti Linnala ilmoitti puhelimella, että jalkaväen partio oli havainnut "ryssän" noin ryhmän vahvuisen partion klo 17.00 tienoilla ylittämän ladun, joka kulki Kolkkalalammelta Petäjälampeen. "Soljen" toimitusjaokselle ja "Rummulle" on asiasta tiedotettu ja vahvistettu varmistusjärjestelyjä. Aamun-koitteessa partio lähtee seuraamaan latua.
- 29.2.1940 01.15 A-kolonnan toimesta haettiin "Rummulle" Kähkölästä 100 ammusta.
- 04.55 Kähkölästä ilmoitettiin, että sinne juuri oli autoilla tullut "Rummulle" suurempi määrä ammuksia Seuraavana yönä ne noudetaan a-kolonnan toimesta.
- 11.10 Kapteeni Hirva soitti ja ilmoitti tykistön tulevasta käytöstä seuraavaa:

Kaikki tykistön tuli keskitetään "Esikuntamäkeen". Suorasuuntauksella ampuvien tykkien laukausmäärää lisätään. Suorasuuntaustykkien tulenjohdon suunnittelun suorittaa ja siitä vastaa kapteeni Laulajainen, jonka on sitä varten otettava yhteys everstiluutnantti Ruotsaloon ja kapteeni Muroleeseen ja majuri Hakaseen.
Epäsuorasti ampuvien tykkienme tuli keskitetään samoin "Esikuntamäkeen", samoin kranaatinheitin tuli joka keskitetään sivustoille. Yhteisen tulisuunnitelman koko tykistölle laatii kapteeni Lehvä yhdessä everstiluutnantti Ruotsalon kanssa.
- 11.25 Vänrikki Matala aloitti ammunnan "Rummulla" maalina oli "ryssän" tykki. Ensimmäinen laukaus ammuttiin suomalaisella ykköspanoksella, muuta matka tuli yhden kilometrin liian lyhyeksi. Muutettiin ammus "ryssän" kakkospanokseksi ja pidennettiin matkaa 200 metriä. Seuraava laukaus tuli vielä 100 metriä lyhyeksi.

- 13.00 Patteriston komentaja ja adjutantti lähtivät "Partaan" everstiluutnantti Ruotsalon puhutteluun. Puhuttelu koski hyökkäyksen valmistelua.
- 14.30 Patteriston komentaja ja adjutantti lähtivät "Parrasta" "Kovaan", jossa saatiin henkilökohtaisesti yhteys kapteeni Laulajaiseen. Kapteeni Laulajainen sai käskyn suorasuuntaustykkien tuliasemien järjestämisestä. Hän oli juuri palannut vänrikki Matalan kanssa suorittamalta suorasuuntaustuliasemien tiedustelusta.
- 17.30 Kapteeni Hirva soitti ja ilmoitti, että tykistölle on tulossa käsky, jossa on karkea suunnitelma tykistön käytöstä hyökkäysvalmisteluussa. Käsky toimitetaan perille.
- 18.00 Soitin vänrikki Koverolle ja tiedustelin, milloin I/KTR 9:stä tänne suorasuuntausasemaan lähetettävä tykki lähtee matkalle. Hän ilmoitti sen lähtevän kohtapuolin.
- 19.00 Kapteeni Lehvä soitti vänrikki Koverolle tiedustellen tykin lähettämistä. Kovero ilmoitti sen olevan juuri lähdessä.
- 1.3.1940 Yön aikana ajoi a-kolonna Kähkölästä ammuksia "Soljelle" ja "Rummulle" niin, että ammustilanne aamulla 1.3.1940 oli seuraava:
- | | |
|-------|--------|
| Solki | 260 kr |
| Rumpu | 460 |
- Muiden tykkien ja kranaatinheittimien ammusmäärät 1.3.1940 olivat seuraavat:
- | | Krh | Pst | Suorasuuntaus |
|-------------|-----|-----|---------------|
| Os. Sainio | 200 | | 121 |
| Os. Murole | 200 | | 108 |
| Os. Hakanen | 300 | | 98 |
| Vuokko | 10 | | |
| Kiekki | 83 | | |
- 03.30 I/KTR 9:n ammuskolonna, 7 hevosta, kuormassa 96 laatikkoa, ohitti patteriston komentopaikan, josta kolonnaan liittyi opas.
- 04.15 Vänrikki Kalmari tulenjohtoryhmänsä kanssa ilmoittautui patteriston komentopaikassa, josta heti matka jatkui "Kovaan", jossa vänrikki Matala perehdyttää hänet tehtäväänsä.
- 04.30 Kapteeni Laulajainen lähti suorasuuntausasemiin.
- 05.00 Suorasuuntaustykin kuljetuksen mukana tulleet tykkimiehet ilmoittautuivat ja ilmoittivat, että tykki oli ajettu metsään ilmasuojaan Nivalan tienoille.
- 07.15 Luutnantti Korhonen ilmoitti hyökkäyskäskyn saapuneen. Vänrikki Aho lähti noutamaan käskyn "Parrasta".

07.45 Käsky saapui.

08.15 Hyökkäyskäsky toimitettiin kapteeni Laulajaiselle.

Hyökkäyskäskyn mukaan on koko ammuskulutus 1-2.3.1940:

Krh:t	1600 kpl
Pst.tykit	1000 kpl
Ruots.kan.	600 kpl
LK:t	250 kpl
8.ptri	600 kpl
9.ptri	450 kpl

Yhteensä 4530 kpl

08.55 Vänrkki Ikonen aloitti sulkumaaliammunnan Klemetin maantielle. Ammunta päättyi klo 10.00.

09.55 Vänrkki Matala aloitti tarkistusammunnan ja samalla koeammunnan "Rummulla".

11.20 Patteristoupseeri ilmoitti, että Kähkölään lähetetään klo 24.00 mennessä ammuksia seuraavasti:

Solki	400 kr
Rumpu	100 kr

Ammukset on yöllä patteristoupseerin toimesta ajettava tuliasemin. Tarkistusammuntoja on suoritettu pitkin päivää.

19.00 Tulenjohtaja Matala ja kranaatinheitinjoukkueiden johtajat saivat suullisen käskyn tulitoiminnasta 2.3.1940. (Luvelahden esikuntakukkula).

Kranaatinheittimet aloittavat hävitystulen 2.3. klo 08.00, joka jatkuu klo 18.15 saakka. Kukin kranaatinheitinosasto käyttää 130 kranaattia. Tulivalmistelu klo 18.15 – 19.15. Kranaatteja käytetään 130 osastoa kohti. Saaton alussa osasto Muroleen ja Hakasen kranaatinheittimet ampuvat sisäänmurtokohtaan siihen saakka kunnes jalkaväki on saapunut sirpalesuojalle, josta ilmoitetaan ampumalla useita punaisia valoraketteja. Tämä jälkeen kranaatinheittimet siirtävät tulensa sivulle. Osasto Hakanen vasemmalle ja osasto Murole oikealle. Osasto Sainion heittimet ampuvat sekä H:n jälkeen vihollisen itäistä tukikohtaa ja maantietä. Heittimet käyttävät 280 kranaattia osastoa kohti.

Suorasuuntaustykit:

Hävitystuli aloitetaan 2.3 klo 08.00 ja sitä jatketaan klo 18.15 saakka. Ammusten käyttö:

Pst-tykit	500 kpl
LK:t	200 kpl
Ruotsalaiset	250 kpl

Klo 18.15 – 19.15 tulivalmistelu:

Pst-tykit	300 kpl
LK:t	50 kpl
Ruotsalaiset	150 kpl

Saatossa suorasuuntaustykit siirtävät tulensa sivustoille.

”Solki” ja ”Rumpu”:

Tarkistusammunnat aloitetaan klo 08.00, joita jatketaan klo 13.00 saakka. Hävitystuli aloitetaan klo 13.00 ja jatkuu klo 18.15.

Kello 18.15 – 19.15 tulivalmistelu maaleihin n:o:t 206, 205 ja 354.

Ammuksia:

Solki 200 kr

Rumpu 100 kr

Saatossa tuli siirretään harjanteella ”ryssän” esikuntametsikössä jalkaväen päästyä sirpalerajalle, siirretään tuli harjanteen taakse, rannanpuolelle. Tulivalmistelua varten laaditaan tulikäsky siltä varalta, että puhelinyhteys jostakin syystä katkeaisi.

- | | | |
|----------|-------|--|
| | 21.05 | Kapteeni Lehvä, kapteeni Laulajainen ja luutnantti Kivilinna lähtivät majuri Hakasen komentopaikkaan, jossa kapteeni Lehvä selosti tykistön tulisuunnitelman. |
| 2.3.1940 | 00.55 | Takaisin patteriston komentopaikalle. Yöllä ”Solki” ja ”Rumpu” saivat ammuksia a-kolonnan toimesta. Ammukset kuljetettiin Kähkölän tienhaarasta tuliasemiin. ”Solki” sai 400 kranaattia ja ”Rumpu” 100. |
| | 03.15 | Osasto Hakasen hyökkäyskäsky saapui. Yöllä yksi suorasuuntaustykki ja yksi LK siirtyivät suorasuuntausasemiin. |
| | 08.00 | Tykistön tulitoiminta alkoi tulisuunnitelman mukaisesti. |
| | 18.15 | Tulivalmistelu alkoi siten, että kaikkien valmisteluun osallistuvien tykkien ja heittimien ensimmäiset ammukset saapuivat maaliin klo 18.15. Tulivalmistelu jatkui käskyn mukaisesti, kuitenkin niin, että tulenjohtajat tekivät tarvittavat korjaukset suuntaan ja matkaan nähden. |
| | 19.15 | Saatto alkoi tulenavauksen siirtyessä samalla tulenjohtajille. |
| | 22.10 | Tykistö tuli lopetettiin jalkaväen pyynnöstä. Kapteeni Hirvan ilmoituksen mukaan tykistö oli suorittanut tehtävänsä hyvin. Jalkaväen hyökkäys onnistui ”ryssän” esikuntamäkeen. |
| | 23.30 | Kapteeni Hirva antoi puhelimella käskyn yhden pst-tykin ja yhden, mahdollisesti jopa kahden LK:n siirtämisestä vallattuun tukikohtaan siten, että ne voivat ampua toinen itään ja toinen länteen. Siirtyminen tapahtuu kuluvaan yön aikana. Ruotsalaiset kanuunat siirtyvät niin, että voivat ampua itälohkolle. |
| | 23.40 | Kapteeni Laulajaiselle annettiin yllä olevan johdosta käsky siirtää yksi pst-tykki ja yksi LK vallattuun tukikohtaan ammuksineen. |
| 3.3.1940 | 00.30 | Kapteeni Hirva antoi puhelimella käskyn lähettää yksi pst-tykki Kälkäseen heti, jossa se on ilmoitauduttava ”Ruudulle”. Tykki saa Polvelasta mukaansa 100 ammusta. |
| | 01.30 | ”Rummusta” 10 miestä ja komentojaoksesta 4 miestä lähtivät alikersantti Ahon johtamana avustamaan tykkien siirtämisessä. |

- 07.08 Kapteeni Hirvan puhelinsanoma:
1. "Tärskyn" on otettava yhteys henkilökohtaisesti yhteys majuri Hakaseen.
 2. Tykistön on edelleen tuettava Hakasen hyökkäystä. III patteriston tuettava ainakin "Rumpua".
 3. Suorasuuntaustykit on saatava ampumaan vallatusta asemasta näkyviä maaleja. On raivattava ampuma-alaa.
 4. LK:lle on kuljetettava srpnelleja kranaattien puuttuessa.
 5. Jalkaväen on käytettävä voimakkaasti kranaatinheittämiä hyökkäystensä tukemiseksi itään.
 6. Laulajaisen kanssa on saatava selville jalkaväen linjat vasemmalla, että tuli saadaan keskitettyä samaan paikkaan.

Käskystä Luutnantti Nukari

- 07.25 Annettiin käsky patteristoupseerille "Rummun" tuliasemaan siirtymisestä yksi tykki kerrallaan edellisiin tuliasemiin. Kaksi tykkiä siirtyy.
- 08.40 Patteriston komentaja ja adjutantti lähtivät hiihtäen etulinjalle ottamaan henkilökohtaisesti yhteyttä majuri Hakaseen. Matkalla tulenjohtaja Matala liittyi mukaan.
- 09.40 "Rumpu" ampumavalmis uusista asemistaan.
- 09.45 Henkilökohtainen yhteys majuri Hakaseen on saatu "Nipa 1:ssä".
- 10.00 Yksi pst-tykki lähti matkalle Kälkäseen, missä se ilmoittautuu "Ruudulle".
- Kello 10.00 mennessä yksi LK ja yksi pst-tykki on siirtynyt aseisiin vallattuun esikuntamäkeen.
- 10.30 "Rumpu" aloitti ammunnan esikuntamäen itäpuolella oleviin maaleihin n:o 354 ja 356.
- 11.00 Suorasuuntausasemiin "Nipa 1:n" lähettyville siirretty ruotsalainen tykki alkoi ampua.
- 13.25 Saatiin tietää osasto Hakasen H-hetki, joka on klo 18.00.
- 15.00 Laadittiin tulisuunnitelma:
- Tykistövalmistelu, johon osallistuvat kaikki tykit ja kranaatinheittimet alkaa klo 17.30 ja päättyy klo 18.00. "Rummulla" on käytettävänä 30 kr. Saaton suorittavat kapteeni Muroleen heittimet.
- 17.30 Tykistövalmistelu alkoi suunnitelman mukaisesti lukuun ottamatta kapteeni Muroleen heittämiä, jotka eivät tulenjohtajan tottumattomuuden vuoksi ehtineet alkuunkaan mukaan. Tulenjohtajaksi oli määrätty vänrikki Gröön.
- 18.45 Heittimet yhtyivät saattoon.
- 19.15 Heittimien ammunta kiellettiin kun omat joukot olivat edenneet sirpalerajalle.
- 4.3.1940 05.55 Kapteeni Mäkinen soitti, että luutnantti Tuomaisen heittimien on tuettava ma-

juri Hakasen hyökkäystä. Luutnantti Tuomaisen on otettava yhteys kapteeni Korhoseen.

- 11.00 Patteriston komentaja ja adjutantti lähtivät "Kovaan" ja sieltä vänrikki Matala seuranaan "Kerttuun", jossa henkilökohtainen yhteys kapteeni Muroleeseen klo 13.00.
- 12.00 Tiedusteltiin asema yhdelle ruotsalaiselle suorasuuntaustykille "Kova 1:n" oikealle puolelle.
- 12.05 Kapteeni Hirvan käskystä lähetettiin vänrikki Valmari esikuntamäkeen tarkastamaan sotasaaliiksi saatua haupitsia ja sen käyttömahdollisuuksia suorasuuntausammuntaan.
- 14.15 Patteriston komentaja, adjutantti ja vänrikki Matala lähtivät maastontiedusteluun edellisenä päivänä vallattuun esikuntamäkeen. Todettiin näkyvyys länteen ja etelään erinomaisiksi. Tykistöemme tuli oli pehmittänyt kukkulan perinpohjaisesti.
- 16.30 Yksi pst-tykki vietiin majuri Hakasen hyökkäystä tukemaan.
- 23.30 Ruotsalainen sai lisää ammuksia 44 kappaletta.
- 5.3.1940 00.00 Luutnantti Nukuri soitti ja käski lähettää esikuntamäkeen haupitsille miehistön "Rummusta", joka vie mukanaan "Rummun" ensimmäisestä tykistä otetun iskurikoneiston sekä 20 kranaattia.
- 04.25 Esikuntamäellä vallatun haupitsin suorasuuntausammuntaa varten "Rummusta" lähetetty tykkimiehistö sivuutti komentopaikan. Kersantti Pajula sai tarpeelliset ohjeet sekä kaksi opasta "Kovaan", josta uudet oppaat ohjaavat miehistön tuliasemiin.
- 07.40 Luutnantti Tuomainen sai käskyn klo 12.00 mennessä laatia valmiiksi tulisuunnitelman heittimille (Osasto Tuomainen ja Permänen) osasto Hakasen hyökkäyksen tukemiseksi illalla.
- 08.10 Vänrikki Valmari sai käskyn tulenjohtoryhmänsä kanssa siirtyä "Ruotsin" puolelle ja siellä heti otettava yhteys pataljoonan komentajaan.
- 09.45 Kapteeni Laulajainen ilmoitti, että yksi suorasuuntaustykki, LK, oli tullut lisää ja sen mukana 30 ammusta. Sai käsky siirtää tykin itälohkolle tukemaan osasto Hakasen illalla tapahtuvaa hyökkäystä. Ammunta on aloitettava kapteeni Laulajaisen harkinnan ja tilanteen mukaan.
- 10.15 Luutnantti Tuomainen esitti tulisuunnitelman illalla tapahtuvaa hyökkäystä varten:
Häiritsemisammuntaan, joka alkaa puolituntia ennen H-hetkeä käytetään 350 kranaattia ja saattoon 300 kranaattia.
- 11.00 Alikersantti Sivula ilmoitti "Kairasta", että haupitsi ampui ensimmäisen laukauksensa klo 09.00. LK:n tykinjohtaja kaatui tänä aamuna.
- 13.40 Luutnantti Linnala ilmoitti "Lahtarin" soittaneen, että "Solki" saa ampua Klemetin suuntaan tämän päivän kuluessa 100 kranaattia.

- 13.45 Ilmoitettiin vänrikki Ikoselle, että hän saa ampua Klemetin maaleihin 100 kranaattia. Vänrikki Ikonen suoritti ammuntaa koko päivän alkaen klo 01.00. Ammunta lakkasi klo 18.30. Vihollisen ilmatoiminta oli koko päivän ajan tavattoman vilkasta. Lentokoneet ilmaantuivat klo 08.30 ja lensivät useilla koneilla klo 17.30 asti. Koneet pudottivat kymmeniä pommeja ja konekiväärit räätisivät pitkin päivää. Pommit putosivat tien itäpuolelle.
- 18.10 Luutnantti Linnala soitti ja ilmoitti, että ammuksia on tulossa yöllä seuraavasti:
- | | |
|----------|--------|
| Rummulle | 80 sp |
| Soljelle | 150 sp |
- Ammukset ajetaan yön aikana tuliasemiin.
- 21.35 Esikuntakukkulalla olleen haupitsin miehistö saapui komentopaikkaan, jossa kersantti Pajula selosti toimintaansa: Asemapaikka oli huono, varsinkin kun kannusvastinetta ei ollut. Matkarumpu oli rikki ja samoin keskustasain. Suuntaaminen piti suorittaa katsomalla putken läpi. Ammunta oli epätarkkaa ja hidasta. Vihollisen lentokoneet häiritsivät toimintaa lentämällä useita tunteja aseman yläpuolella. Ammuksia käytettiin yksi srpnelli ja neljä kranaattia.
- 22.05 Luutnantti Nukari käski lähettää 6.3.1940 iltapäivällä ... (eps) 10 miestä, joukossa yksi aliupseeri. Ryhmä komennetaan kapteeni Sainion käyttöön.
- 23.00 Yksiköille annettiin käsky komentaa kapteeni Sainion käyttöön miehiä seuraavasti:
- | | |
|---------------|------------|
| E/III/KTR 9 | 1 au + 2 m |
| 8./KTR 9 | 3 m |
| 9./KTR 9 | 2 m |
| Kev.kol/KTR 9 | 2 m |
| <hr/> | |
| | 1 au + 9 m |
- Ryhmänjohtajaksi määrättiin alikersantti Kansanoja.
- 23.20 Esikuntakukkulun tykkimiehistö sai käskyn lähteä huomenna aamuhämärissä uudelleen suorittamaan ammuntaa haupitsilla. Käsky annettiin patteri päälliköille, luutnantti Havulle.
- 23.25 Luutnantti Havu sai käskyn huomisen päivän kuluessa tiedustella "Rummulle" tuliasemamahdollisuuksia Kälkälammen länsi-, tai etelärannalta siten, että voi ampua suuntaan 13-00 .
- 23.50 Kapteeni Mäkinen välitti "Uhkan" käskyn, jonka mukaan luutnantti Kähärin on lähetettävä kolme heitintä ja 400 ammusta Kannaksen etelärantaan, jossa ilmoitetaan kapteeni Sihvoselle.
- 23.55 Kapteeni Lehvä antoi luutnantti Kähärille seuraavan käskyn. Kranaatinheitin komppania Kähärin tule viipymättä asettaa kolme heitintä marssikuntoon siirtymistä varten Kannaksen eteläpuolen maastoon, jossa ilmoitetaan kapteeni Sihvoselle.
- 6.3.1940 00.03 Käsky annettiin luutnantti Tuomaiselle ja käsky luutnantti Kähärille peruutet-

tiin.

- 00.20 Yllä oleva käsky muutettiin siten, että luutnantti Tuomainen lähettää yhden heittimen ja vänrikki Tamminen kaksi heitintä vänrikki Karhusen johdolla.
- 09.00 Patteriston komentaja ja adjutantti lähtivät majuri Hakasen komentopaikkaan missä yhdessä majuri Hakasen, kapteeni Laulajaisen ja kapteeni Mäkisen kanssa suorittivat maaston tiedustelua sekä suorasuuntaustykin tuliasema-tiedustelua itälohkolle. Tuliasemat tiedusteltiin kolmelle tykille. "Ryssän" ilmatoiminta oli etulinjoilla tavattoman vilkasta koko päivän ajan. Ilma oli kirkas ja aurinkoinen.
- 18.00 Luutnantti Tuomainen sai käskyn ottaa valvontaansa ja johtoonsa kaikki ne kranaatinheittimet jotka tukevat kapteeni Korhosen hyökkäystä 7.3.1940.
- 20.00 Tuli puhelinsanoma:
- Kaksi LK:ta on vietävä tämän yön aikana Luvelahti itäisen pesäkkeeseen, josta kapteeni Laulajainen on tiedustellut asemat. Tulenavaus heti kun aamulla näkee ampua. Ammusten suhteen saa Laulajainen toimia harkintansa mukaan. Voi viedä vaikka kaikki kranaatit ja srappellit.
- 20.10 Puhelinsanomaa välitti Laulajaiselle vänrikki Aho.
- 23.55 Laadittiin tulisuunnitelma tykeille ja kranaatinheittimille seuraavasti:

Kranaatinheittimet	
Tarkistusammunta	50 kr
Valmistelu	600 kr
Saatto	250 kr

yhteensä 900 kr

Suorasuuntaustykit		
LK:t	100 kr	LK:n ammuksista valmisteluun 100 sr
	188 sr	
Ruotsalaiset	70 kr	Kaikki muut ammuksiset pitkin päivää
Pst.t	200 sr	tapahtuvaan hävitykseen.

- 7.3.1940 06.20 "Tärsky" lähti "Partaan", josta "Tuho", "Tärsky", kapteeni Laulajainen ja kapteeni Murole lähtivät maastontiedusteluun.
- 09.00 Alikersantti Arantola ilmoitti, että sotasaalishaupitsi oli ampunut kaikki ammuksensa.
- 09.25 Alikersantti Arantola sai käskyn miehineen lähteä "Kovaan" odottamaan uusia ohjeita. Päivä on kulunut rauhallisesti. Lentotoiminta on ollut eilistä laimeampaa. Sää pilvinen, lumihiutaleita satoi hiljalleen.
- 19.20 Luutnantti Linnala ilmoitti, että kuluvan yön aikana ammuksia saadaan seuraavasti:
- | | |
|-------|--------|
| Solki | 700 kr |
| Rumpu | 170 kr |

- 8.3.1940 07.00 "Etu" ilmoitti, että yksi, yksimoottorinen oma kone lentää alueellamme klo 09.00 – 12.00 välisenä aikana.
- 09.00 Säätila: Pilvinen. Vihollisen ilmatoimintaa pitkin päivää etulinjalla vilkkaasti.
- 13.00 Sää kirkastui.
- Pitkin päivää "ryssiä" antautui vangiksi itämaaston hyökkäyksessä. "Parrassa" kuulusteltiin muun muassa "ryssän" patteriston lääkäriä sekä yhtä yli-luutnanttia ja kapteenia.
- 17.00 Vänrikki Valmari sai käskyn suorittaa huomisen päivän kuluessa maalityedustelun sekä piirtää maalialueesta luonnos, johon maalit merkitään. Laadittava maaliluettelo tärkeysjärjestyksessä. Maaliluettelo ja luonnos on tuotava "Tärskylle" huomisltaan mennessä.
- 21.00 Vänrikki Valmari sai käskyn tulenjohtopaikkojen tiedustelusta. Tiedusteltava tulenjohtopaikat sellaisista maastokohdista, joista voi ampua Luvelahden tienläheisyydessä olevia korsuja.
- 21.30 Luutnantti Linnala ilmoitti kapteeni Hirvan soittaneen, että seitsemännelle patterille on tulossa haupitsit.
- 22.45 Kapteeni Hirva ilmoitti, että "ryssien" liikehtimisen vuoksi on kahtena perättäisenä yönä suoritettava Mämmelään häiritsemisammuntaa. Ammuksia saa käyttää yhteensä 100 sr.
- 9.3.1940 09.00 Vänrikki Matala suoritti tarkistusammunnan maaliin n:o 204 ja käytti siihen 8 kranaattia.
- 11.55 Luutnantti Linnala ja luutnantti Niinimaa lähtivät suorittamaan tuliasematie-dustelua 7.patteria varten.
- 13.30 Luutnantti Nukari ilmoitti, että 7.patteri siirtyy klo 24.00 mennessä Jyrkänkoscalle. Patteri irrottaa komennuskunnan, vahvuus 1+10, Sotkamoon. Komennuskunnalle auton järjestää divisioona.
- 13.45 Luutnantti ... (Eps) annettiin seuraava käsky:
1. 7.patteri siirtyy klo 24.00 mennessä Jyrkänkoscalle.
 2. Lähetettävä komennuskunta, vahvuus 1+10, Sotkamoon kaluston vastaanottoon. Kalusto kuljetetaan autoilla Jyrkänkoscalle. Komennuskunnan autonkuljetusosaston huolehtii divisioona.
 3. Hevosten kuljettamista varten Sotkamosta on lähetettävä tarpeellinen määrä miehiä.
- 15.35 Ilmoitettiin luutnantti Harvelle, että "Ansasta" lähetetään kolme Kuorma-autoa Jyrkänkoscalle 30 miehen kuljettamista varten Sotkamoon klo 20.00. Samat autot kuljettavat myös komennuskunnan, joka jää korjauspajalle "Mäkeen", josta se edelleen Sotkamossa kaluston saatuaan siirretään autoilla sinne.
- 16.55 Luutnantti Nukari ilmoitti, että kalusto 7.patterille tulee Sotkamoon jo tänä iltana ja kuljetetaan autoilla Ala-Jyrkkään, jossa ne ovat aamulla klo 02.00 – 03.00 välisenä aikana.

- 18.00 - 00.30 Alustava neuvottelu tulisuunnitelmaa varten seuraavaa hyökkäystä silmällä pitäen.
- 10.3.1940 01.50 Luutnantti Harve ilmoitti saapuneensa patterin kanssa Ala-Jyrkkään jossa yöpöy.
- 08.30 "Etu" ilmoitti, että yksi, yksimoottorinen hävittäjä lentää alueellamme tänään klo 09.00 – 12.00 välisenä aikana.
- 08.55 - 09.20 Vänrikki Matala suoritti häiritsemisammuntaa "ryssän" ampuvaan tykkiin. Käytti ammuntaan "Soljen" ammuksia 11 kappaletta.
- 11.30 -12.00 Vänrikki Valmari suoritti tarkistusammunnan maaliin n:o214, joka kirjoitettiin klo 14.00.
Ampuva patteri: "Rumpu". Suutareita 3.

"Ryssän" ilmatoiminta kirkkaasta säästä huolimatta oli laimeaa, mikä johtui ehkä siitä, että oma yksimoottorinen hävittäjä näyttäytyi.

"Nallin" upseerit tutustuivat edellisenä päivänä tiedusteltuihin aseisiin.
- 18.00 -21.00 Kapteeni Hirvan johdolla laadittiin tulisuunnitelmat III/KTR 9:lle, kranaatinheitinosastolle ja suorasuuntaustykeille 12.3.1940 tapahtuvaa, kapteeni Muroleen johtamaa hyökkäystä varten.

Iltayöllä "Nallin" (7./KTR 9) haupitsit ajettiin Ala-Jyrkästä tuliasemiin siten, että "Rummun" aseisiin tuli kaksi ja uusiin aseisiin kaksi tykkiä.
- 11.3.1940 Sää, kirkas, -15 astetta.
- 05.30 Ensimmäiset "ryssän" koneet olivat ilmassa.
- 11.20 "Ville" ilmoitti, että yhteys "Nalliin" on valmis.
- 15.15 Vänrikki Isomaa sai käskyn tiedustella itselleen sellaisen tulenjohtopaikan, josta voi ampuu Rastinjärvelle laskeutuvia "ryssän" lentokoneita. Huomenna hänen on siirryttävä sinne. Yhteys ensin radiolla siihen saakka kunnes saamme sinne puhelinyhteyden.
- 20.00 Kapteeni Muroleen johdolla käytiin läpi hyökkäyskäsky, jossa kunkin alijohdajan tehtävät vielä kerran selostettiin, samoin tykistön ja kranaatinheitinien käyttö.
- 12.30 07.00 Tulitoiminta alkoi tulisuunnitelman mukaisesti ja sitä jatkui koko päivän ajan. Tulitoimintaan osallistui "Soljesta" kolme kanuunaa, "Rummusta" kaksi haupitsia ja "Nallista" samoin kaksi haupitsia. "Nallin" ja "Rummun" haupitsit ovat samoissa aseissa.
- 19.37 Saattoon osallistui "Rummusta" ensin yksi haupitsi ja klo 20.05:n jälkeen kaksi haupitsia ja "Soljesta" yksi kanuuna.
Tulitoiminnan aikana särkyi yksi "Soljen" kanuuna pahemmin ja kaksi vähän lievemmin. Myös yksi haupitsi vioittui.
- 23.00 Vänrikki Hanhirova, sekä asemaryhmä ja tykinkorjausryhmä lähtivät "Tuhon" käskystä asematiedusteluun Kälkäseen.

- "Solki siirtyy ... (eps) lähistöön, josta seuraavana yönä ajaa tiedusteltuihin aseisiin.
- 13.3.1940 08.55 Kapteeni Muroleelta tuli puhelinsanoma:
- Suomen ja Neuvostoliiton välillä tehdyn sopimuksen mukaan, lopetetaan vihollisuudet tänään klo 11.00. Klo 10.45 jälkeen ei kukaan meikäläinen saa ampua. Vihollisen neuvottelijat on otettava kohteliaasti vastaan. Puolustusasemat on pidettävä.
- Antoi vänrikki Valmari.
- Yllä oleva puhelinsanoma välitettiin:
- 09.00 "Rummulle". Otti vänrikki Torvinen
- 09.07 "Nalli". Otti luutnantti Harve.
- 09.25 "Solki" Otti ylikersantti Sarkamo.
- 09.35 "Reki". Otti vänrikki Lammenpää.
- Tulenjohtajat saivat puhelinsanomana jalkaväeltä.
- Puhelinsanomana saatua aloittivat "ryssän" lentäjät kiivaan pommisateen ja ammunnan alueellemme.
- 11.02 Viimeiset konekiväärin laukaukset kuuluivat kaukaa idästä. Oma tuli kranaatinheittimillä loppui vähän ennen 11.00
- 12.45 Patteristoupseerille annettiin käsky huolehtia siitä, että koko "Solki", Matalan tulenjohtoryhmää lukuun ottamatta siirtyy Kähkölään ja majoittuu sinne.
- 16.05 Vänrikki Hanhirona ilmoitti suorittaneensa eilen tehtäväksi annetun asematiedustelun.
- 18.35 Vänrikki Kuusela sai seuraavan käskyn:
Tykit vedetään asemista. Patteri siirtyy Nivalaan ja majoittuu sinne. Puhelinyhteys vedetään "Visasen" keskukseen.
- 18.50 Kapteeni Laulajainen sai käskyn:
Patterinne siirtyy mahdollisimman pian Kalettomaan. Pst-tykki alistetaan osasto Ruotsalolle.
- 14.3.1940 08.15 Vänrikki Ikonen sai käskyn siirtyä tulenjohtoryhmineen tuliasemiin. Johto tulenjohtopaikalta osasto R:ään puretaan.
- 22.15 Luutnantti Mämmi sai käskyn järjestää majoitustiedustelun Kuhmon kirkonkylään heti aamun sarastaessa. Tiedustelun tuloksesta on viipymättä ilmoitettava "likka 3:een", josta käskyn saatuaan "Solki" siirtyy uusiin majoituspaikoihinsa.
- 22.35 Vänrikki Korpelainen sai käskyn toisen komentojohdon purkamisesta "likan" ja "Edun" väliltä.

15.3.1940	13.35	<p>"likan" keskus välitti seuraavan puhelinsanoman: Kiireellinen puhelinsanoma klo 12.30. Lähettäjä: Heimo Vastaa ottaja: "Runko 1" ja "likka". Sisältö: Insinööri luutnantti V, V. Immonen komennetaan kahdeksi viikoksi Seinäjoen teollisuuspiirin käyttöön.</p> <p style="text-align: center;">Heimo 1</p>
	15.25	<p>Annettiin käsky "Soljelle" siirtyä tiedusteleמיינסa majoituspaikkoihin. Ennen taloihin siirtymistä on miesten puhdistauduttava saunassa syöpäläisistä, jonka vuoksi patteri siirtyy majoituspaikkoihinsa pienempinä osastoina. Patterin päällikkö vastaa siitä, ettei patterin omaisuutta missään muodossa jää maastoon.</p>
16.3.1940		Ei mitään.
17.3.1940		Ei mitään.
18.3.1940		Ei mitään.
19.3.1940	11.45	<p>"Tuho" ilmoitti, että III/KTR 9 siirtyy huomenna pois nykyisistä majapaikastaan. "Soljesta" yksi upseeri "Tuhon" kanssa majoitustiedusteluun.</p>
	18.30	<p>"Tuho" soitti ja käski patteriston siirtyä Tipasojan tienhaarasta noin 6 km etelään. Marssi alkaa 20.3 aamulla.</p>
	19.45	<p>Annettiin marssikäsky patteristoupseerille, joka johtaa patteriston marssin ja antaa sen edelleen yksiköille.</p> <p>Patteriston marssikäsky:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Patteristo siirtyy nykyisistä asemistaan Tipasojan kylään, jonne majoittuu. 2. Patteriston marssi suoritetaan seuraavasti: <ol style="list-style-type: none"> 8.patteri eri käskyn mukaisesti. 7. ja 9. patteri ja kevyt kolonna lähtivät liikkeelle majapaikastaan 20.3. klo 05.00. Ensimmäinen marssitavoite Ala-Jyrkkä, jonne jätetään tykit tykinvetimiseen sekä varastoidaan pahviteltat. Tykkien kuljetusautot ovat Ala-Jyrkässä 20.3 klo 15.00, joilla tykit miehistöineen siirretään Tipasojan tienhaaraan. Marssinopeuden lisäämiseksi on Ala-Jyrkässä kuormat kasattava tykkirekiin. 3. Miesten ruokailu ja hevosten syöttö ja juotto tapahtuu Jyrkän tienhaarassa. 4. Ensimmäisen päivän marssi on noin 45 km. Majoituspaikasta tiedotetaan erikseen.
20.3.1940		<p>Patteriston marssi Kuhmosta Sotkamoon tapahtui seuraavasti:</p> <p>Esikuntapatteri:</p>
	05.00	Lähtö Nivalan maastosta.
	10.15	Patteri saapui Tyvelään, jossa ruokaili.
	12.00	Lähtö Tyvelästä.
	20.30	Patteri saapui Tervasalmeen, missä yöpyi.

7.patteri:

- 07.00 Lähtö tuiasemista.
19.30 Patteri saapui Tikkaseen, missä yöpyi.

8.patteri:

- 06.20 Lähtö majapaikasta Kuhmon lossista 1,5 km itään Lammasperän tien eteläpuolelta.
12.00 Marssilepo Tervasalmessa.
15.00 Lähtö Tervasalmesta.
21.30 Tulo Sotkamon Tipasojan kansakoululle, jonne majoittui.

9.patteri.

- 08.00 Lähtö tuiasemien läheisyydestä.
11.00 Marssilepo Tyvelässä, jossa oli myös ruokailu.
13.00 Lähtö Tyvelästä.
18.00 Patteri saapui Pöyhölään, jossa yöpyi.

Kevyt kolonna:

- 06.0 Lähtö
10.45 Marssilepo Tyvelässä.
13.13 Lähtö Tyvelästä.
19.00 Marssilepo Tikkasessa.
20.30 Lähtö Tikkasesta.

21.3.1040 08.00 Kolonnat saapuivat perille hyvässä kunnossa. Kolme hevosta uupui huomattavan paljon.

Esikuntapatteri

- 07.00 Lähtö Tervasalmesta.
10.30 Marssilepo ja ruokailu Ruunakankaalla.
12.50 Lähtö.
17.00 Esikuntapatteri pääsi perille Ikolaan minne majoittui. Hevoset olivat väsyneitä.

7.patteri

	06.00	Lähtö Tikkasesta.
	10.00	Marssilepo Ruunakankaalla.
	12.00	Lähtö.
	16.30	Patteri pääsi perille Heiskalaan, minne majoittui.
		9.patteri
	09.00	Lähtö Pöyhölästä.
	11.30	Marssilepo Tervasalmessa.
	12.30	Lähtö Tervasalmesta.
	20.35	Perillä uudessa majoituspaikassa. Autojen kuluttamasta tiestä huolimatta, tien keskustan ollessa kuivalla soralla, hevoset kestivät marssin rasituksen varsin tyydyttävästi.
	19.00	Patteriston esikunta sijoittui Tipasojan kansakoululle.
22.3.1940	14.00 -15.30	Patteriston komentajan puhuttelu yksiköiden päälliköille. Puhuttelu koski: 1. Kurin tehostamista. 2. Lomauttamista.
23.3.1940	17.00	Patteriston päiväkäskey n:o 8 valmistui.
24.3.1940		Hiljainen ja aurinkoinen pääsiäispäivä.
25.3.1940	10.15	Patteriston komentaja, adjutantti, sekä tulenjohtajat Isomaa ja Ikonen lähtivät autolla tarkkailemaan toimintamaastoa Kuhmon Kankivaarassa, rastinjärvellä, Sivakassa, Mämmelässä, Klemetissä, Luvelahdessa, Kannaksella, Löytövaarassa, Riihivaarassa ja valtakunnan rajalla.
	24.00	Paluu retkeltä.
26.3.1940	16.45	Luutnantti Soini "Ansasta" soitti ilmoittaen, että RUK:n tykistölinjalle on hyväksytty: Kersantti Alakarhu, kersantti Pellikka, kersantti Sivula ja alikersantti Viljo Juntunen. Siirto tapahtuu päivämäärällä 11.4.1940. Oppilaat on lähetettävä ilman aseita. Mukaan otetaan vain henkilökohtainen varustus.
27.3.1940	21 .00-24.00	Patteriston komentaja, adjutantti ja lääkäri vierailivat JR 27 esikunnassa Kuhmossa.
28.3.1940	12.30	Patteristosta lomautettiin kahdeksitoista vuorokaudeksi 3 upseeria, 19 aliupseeria ja 57 miestä. Autokuljetuksen Tipasojan tienhaarasta Vuokatin asemalle järjestää I patteristo.
29.3.1940	10.00	Patteriston komentaja, adjutantti sekä 8.patterin päällikkö ja kuormastopäällikkö lähtivät suorittamaan majoituspaikkatiedustelua Sotkamon pitäjän Naapurivaaralle.

	18.00	Majoituspaikat esikuntapatterille, 7. ja 8.patterille sekä kevytkolonnalle on tiedusteltu.
30.3.1940	09.00	Majoitustiedustelu jatkui. 9.patterille saatiin majoitu tiedustelluksi.
	18.00	Yksiköille annettiin puhelimella marssikäsky. Marssijärjestys on seuraava: 1. Huolto jaos ja kevytkolonna. 2. 8.patteri. 3. Esikuntapatteri. 4. 7.patteri. 5. 9.patteri. Lähtöajat: 1. klo 06.00 2. klo 06.00 3. klo 06.30 4. klo 07.00 5. klo 07.00
	19.30	Annettiin käsky yhteyksien purkamisesta.
31.3.1940	06.00	Huoltojaos ja kevytkolonna lähtivät marssille.
	06.00	8.patteri lähti marssille.
	06.30	Esikuntapatteri lähti marssille.
	07.00	7.patteri lähti marssille.
	07.00	9.patteri lähti marssille.
		Keli oli hyvä ja marssi sujui häiriöttä. Tykit kuljetettiin kuorma-autoilla.
	10.30	Huoltojaos ja kevytkolonna saapuivat uuteen majoituspaikkaan.
	14.30	8.patteri saapui majoituspaikkaan.
	15.10	Esikuntapatteri saapui majoituspaikkaan.
	16.00	7.patteri saapui majoituspaikkaan.
	17.00	9.patteri saapui majoituspaikkaan.
6.4.1940	09.00-13.00	Toimeenpantiin Naapurivaaralla patteriston hiihtokilpailut 10 km matkalla. Hiihto suoritettiin yksiköistä koottuna partiohiihtona partioilla 1+2+5, sekä viestihiihtona 4x10 km.
8.4.1940	09.00	Viettiin kaksi pitkäputkista kanuunaa Kajaaniin asekorjaamolle korjattavaksi.
	15.00	Patteristosta lomautettiin 12 -14 vuorokauden ajaksi 3 upseeria aliupseeria ja ... miestä.

11.4.1940	15.00	Luovutettiin kolme kappaletta 7.patterin ja kolme kappaletta 9.patterin haupitsia rekineen, kiertokaukoputkineen I/KTR 9:lle.
12.4.1940	08.00	Luutnantit M Niinimaa ja P Harve sekä vänrikki M Hooli tiedustelemaan majoitusta Kuhmon kirkonkylästä.
	21.00	Edellä mainitut palasivat tiedustelumatkaltaan.

